JURNALUL® S.F.

Premiul Convenției Europene de SF
EUROCON

Anul V Nr. 156; 23-29 Februarie
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 500 lei

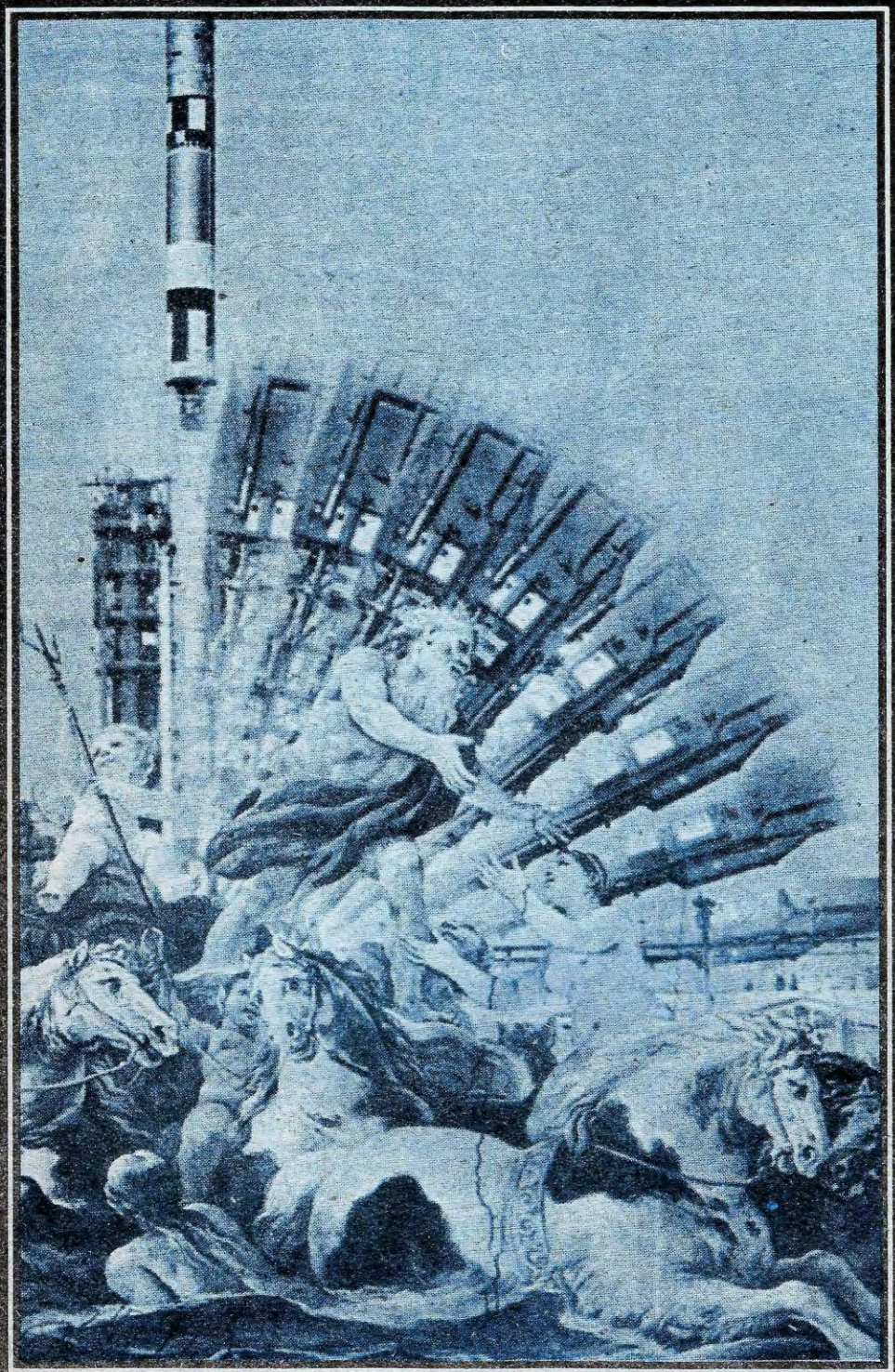

Robert KOCHER

Ladislau DARADICI

Paula ROBINSON

Jean-Lorin STERIAN

Valentina ROBU

ANTICRITICA

RETROSPECTIVĂ FANDOM '95

PUNCTE DE VEDRE

BOOKSHOP

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

DICŢIONARUL MUZICII

INSOLITUL DE LÎNGĂ NOI

2 Jurnalul S.F.

ANTICRITICA

Cenaclul nostru, cuibuşor de nebunii...

5. Cenaclul a constituit multă vreme "temelia" anticipaţiei socialiste româneşti. Cenaclul avea un rol formativ în spiritul "umanismul socialist" al tinerei generaţii şi, în consecinţă, activitatea sa era strict supravegheată de organele de partid şi de stat. Asta, în teorie. În practică, marea majoritate a cenaclurilor era lăsată de capul ei (atenţie, asta nu însemna defel că cenacliştii îşi puteau face şi ei de cap, de altfel autocenzura funcţiona din plin pe vremea aceea - şi nici acum n-am putea spune că am scăpat definitiv de ea...), mai-marii aducîndu-şi aminte de ele cînd era vorba de raportat activitatea şi de cules eventualele laude. S-ar putea trage concluzia pripită că cenaclul a fost, prin definiţie, o stavilă culturală în anii "glorioşi" ai socialismului. Să nu ne grăbim cu concluziile, lucrurile nu sînt atît de simple.

Prin 1979 sau 1980, împreună cu Dănuţ Ungureanu şi alţi cîţiva colegi de facultate, am încercat constituirea unui cenaclu SF la Institutul Politehnic Bucureşti. Am stat de vorbă cu UASC-ul, am găsit un nume "trăznet" (sic! n. red.) *Quasar* (atenţie, faimosul cenaclu *Quasar* din Iaşi nu se născuse încă) şi ne-am pus pe treabă. Fireşte, asta este povestea unui eşec. Cenaclul nostru nu a reuşit să se impună, de fapt nu a reuşit pur şi simplu să fiinţeze. După ce-am realizat eşecul *Quasar*-ului nostru, un binevoitor ne-a sfătuit să încercăm la *Solaris*.

Am făcut-o şi pe-asta, oricum nu mai aveam nimic de pierdut. Intrarea lui Dănuţ Ungureanu la *Solaris* a fost însă de-a dreptul "spectaculoasă"; mai mult, în scurt timp (Convenţia din 1981 de la Iaşi) v-a obţine primul premiu naţional al său, dintr-o lungă serie. Iar *Solaris* era, într-adevăr, altceva. Nu faptul că avea o tradiţie - rădăcinile sale se aflau pe la sfîrşitul anilor '60 - era lucrul cel mai important, ci atmosfera cu adevărat deosebită de acolo. De altfel personalitatea domnului Mircea Dumitrescu, mentorul acestui cenaclu timp de mulţi ani, şi-a spus din plin cuvîntul. Mai mult, cenaclul avea marea (şi curajoasa) calitate de a privi un text din punct de vedere estetic, şi nu din punct de vedere al şanselor de publicare, lucrul acesta specificîndu-se în clar, ori de cîte ori era necesar. Mai mult, şedinţele sale din Casa de cultură a studenţilor din Bucureşti erau urmate de multe ori de vizionarea unui film bun de cinematecă, de care se ocupa tot domnul Dumitrescu. Desigur, anii de glorie ai Solaris-ului au apus pe la mijlocul anilor '80. Subsemnatul a ajuns apoi la *Jules Verne* din Ploieşti, cochetînd mai departe şi cu alte cenacluri din Bucureşti; dar nu asta voiam să vă spun.

Cenaclul SOLARIS 1980: Mircea Dumitrescu, Sorin Moise, Mihai Ionescu, Mihail Grămescu.

După 1989 cenaclurile au părut a fi şi ele cuprinse de buimăceală. *Jules Verne*, de pildă, unul din cele puternice, se mai chinuie cîteva luni şi-apoi sucombă. Doar cîteva nume mari rezistă, dar şi acestea vor fi zguduite de tot felul de probleme interne. Nu va trece însă mult timp şi cenaclurile vor renaşte. Ba, şi mai dihai, pentru că nu mai exista un PCR, un UTC, un UASC care să le protejeze părinteşte, ele inventează (oare chiar ele au inventat?!) un FNTSF care să le ţină de cald.

Nu ştiu dacă aţi avut curiozitatea vreodată să vă uitaţi în dicţionar, la cuvîntul "cenaclu"; definiţia aproximativă spune că este vorba de un grup de creatori uniţi printr-un program estetic comun (şi *Micul Dicţionar Enciclopedic* şi *Dicţionarul Explicativ al Limbii române* dau aproape aceeaşi definiţie) şi care eventual scot şi o publicaţie proprie. Să reţinem faptul că definiţia aceasta, extrem de corectă, era tot de pe vremurile "de aur" ale răposatului. Numai că, în fapt, nici vorbă de aşa ceva: cenaclurile, cu foarte mici excepţii (care însă ţineau de o anume luciditate cu care priveau în jur, pentru că nu exista defel vreun anume crez estetic ce ar fi putut individualiza cenaclul respectiv) erau toate o apă şi-un pămînt, fiind la modă SF-ul avertisment, pentru că lui Ceauşescu îi intrase în cap că vrea premiul Nobel pentru pace şi toată lumea din România socialistă lupta pentru pace!

Ar fi fost deci normal ca după 1989 lucrurile să reintre în făgaşul lor normal; la urma urmei România are o tradiţie serioasă în materie de cenacluri. Totuşi, spre marea noastră stupoare, cenaclul a rămas, în general, neschimbat: un grup mic de entuziaşti care scriu şi se laudă între ei şi cam atît. Mai mult, în momentul cînd au apărut primele semne ale revigorării mişcării cenacliste, lumea a părut mai degrabă şocată. De exemplu, atunci cînd cenaclul *Quo Vadis?* din Ploieşti a editat fanzinul *Katharsis* pe care s-a specificat în clar că acesta este o publicaţie a mişcării *Quo Vadis?*, chestia a părut multora, în cel mai bun caz, o bizarerie. În fond era însă o întoarcere (care culmea, a fost mai degrabă dictată de interese obiective, aproape instinctive) spre normalitate: cenaclul, ca exponent al unui anume program estetic. Acelaşi lucru s-a întîmplat la Iaşi. Cînd clubul *Alternativ* publică primul fanzin cu acelaşi nume, purtînd crezul lor estetic, al "celor care nu", primii care se supără (poate cuvîntul mai potrivit în dulcea limbă românească este "se oftică") sînt colegii de la *Quasar;* care *Quasar*, după dispariţia regretatului Dan Merişca, a rămas doar o umbră a ceea ce a fost cîndva, reuşind însă "să iasă în faţă" cu ocazia manevrelor obscure prin care au acaparat şi totodată distrus excelentul supliment *Supernova*.

Sîntem datori cu o precizare. Am vorbit puţin mai sus de programe estetice. Este un termen cam pretenţios. Poate că, în definitiv, argumentele estetice sînt mult mai firave decît dorinţele celor care le-au exprimat. Dar nu acesta este lucrul cel mai important în anticritica de faţă. La urma urmei, valoarea se naşte prin concurenţă. Pentru a pune lucrurile la punct ar fi suficient ca alte grupări să se pună pe treabă pentru a contrabalansa eventualele excese ale "celor care nu" sau a mişcării *Quo Vadis?*. Important este însă faptul că există un anume dinamism, o încercare de a ieşi din amorţeala atît de enervantă în care se complace marea majoritate a cenaclurilor. Nu înseamnă neapărat că acesta este drumul viitorului. Este însă, cel puţin deocamdată, mai mult decît o posibilitate.

O altă posibilitate - pe care subsemnatul o agreează mai mult - este moartea cenaclurilor. Nu este lipsit de semnificaţii faptul că *Jurnalul SF* a şocat uneori fandom-ul românesc, fiind de multe ori privit cu condescendenţă. Dar şi *Jurnalul SF* a încercat (şi încearcă în continuare, cu mai mult sau mai puţin succes) să promoveze anume idei. Faptul în sine a contrariat, deşi este absolut normal. Culmea este că a contrariat chiar critici de profesie, care nu au înţeles faptul în sine. Totuşi *Jurnalul SF* a adunat în jurul său acea "generaţie JSF" care prezintă o anume omogenitate estetică. La rîndu-i, revista *Anticipaţia* şi-a păstrat o ţinută proprie orientată spre exterior, mai precis spre science fiction-ul anglo-american, ceea ce nu înseamnă că a neglijat SF-ul autohton, mergînd însă pe alte căi decît *Jurnalul SF*. Există apoi destule reviste şi suplimente onorabile, care permit accesul la cuvîntul tipărit. Ceea ce înseamnă că cel sau cei care au ceva de spus o pot face fără să-şi piardă timpul într-un cenaclu de modă socialistă. De altfel, mai toţi scriitorii recunoscuţi de astăzi nu prea sînt interesaţi defel de cenacluri. Mai mult, cenaclul *Quo Vadis?* a revenit la bunele tradiţii gen Capşa, reunindu-se în fiecare simbătă la barul *Rossi Boss* din Ploieşti, care prezintă doar marele incovenient că iarna e un frig ţăpănos acolo. Că tot veni vorba de *Quo Vadis?*, faimosul volum *Motocentauri pe Acoperişul Lumii* exprimă extrem de bine ideea *mişcării Quo Vadis?*, mişcare care are mari afinităţi cu grupul "celor care nu".

Atunci, cenaclurile, încotro? Spre desfiinţare, sau spre o reorientare semnificativă a activităţii? Un posibil răspuns ar putea să-l ofere sistemul vestic, în care asociaţiile neprofesioniste au mai degrabă un scop de amuzament, de fan - club. Iar această separare vizibilă de interese ar fi extrem de benefică şi pentru science fiction-ul românesc: pe de-o parte cîteva asociaţii care să reflecte interesele creatorilor de diferite nuanţe, mai multe pentru a putea purta polemici cordiale asupra intereselor lor estetice, pe de altă parte asociaţii ale fanilor interesate de turism SF şi întîlniri cu creatorii preferaţi. Actualmente, am mai spus-o şi cu alte ocazii, sistemul FNTSF - ARSFan este, vorba românului, aceeaşi Marie, cu altă (sau chiar aceeaşi!) pălărie. Iar a schimba sistemul cenaclist actual mai implică ceva. O anume luciditate în faţa viitorului, pe care, dus de valul din jur, science fiction-ul românesc ezită să şi-o asume. Fără să realizeze că, în fapt, întîrzierile se penalizează. Şi că ratarea unor şanse înseamnă, tot vorba românească, păcat de Dumnezeu. Şi că, mai devreme sau mai tîrziu, cenaclul nostru, cuibuşor de nebunii, va trebui, fără discuţie, să redevină cu adevărat acea grupare de creatori strînşi în jurul unui program estetic şi să se impună ca atare.

Cătălin IONESCU

JURNALUL SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la

INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128.

Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din st[illegible] se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ
(REDACTOR ȘEF)
Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Ștefan GHIDOVEANU,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cătălin IONESCU,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Mihai SAMOILĂ,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR,
Laurențiu Antim TURCU,
Horia Nicola URSU.
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI :
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 3129945; FAX 3129944

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ*
Culegere: *Alina LEON*
Corectură: *Mihail GRĂMESCU*
Montaj offset: *Mariana SEBE Silvana GREERE*

Premiile
singurului săptămînal de cultură SF din lume:
Convenției Naționale de SF 1993 - Ploiești
Convenției Europene de SF 1994 - Timișoara
Geovaly srl - București (activitate promoțională)
Convenției Naționale de SF 1994 - Baia Mare

Retrospectivă 1995

Deși la noi există obișnuința numărării bobocilor în alte perioade ale anului, voi încerca o astfel de numărătoare acum, la vreme de iarnă (calculatoarele au nevoie de răcire, nu?) dar la începutul unui nou an.

Nu este prima dată cînd fac asta și simt, așa, o adiere de zădărnicie, dar sper că de această dată, pentru că și experința acumulată este mai mare, oglindirea să fie mai bună...

Sigma 12 va cuprinde pe lîngă acest articol și lista cărților pe care le-am numărat.

În cele ce urmează, dacă nu e specificat altfel, cifrele din paranteză se referă la anul '94.

1. CADRUL GENERAL

*** cărțile**

Pe parcursul lui 1995 am reușit să identific 106 titluri dintre cele pe care fanii sf-ului le citesc cu plăcere.

Această identificare nu a fost tocmai lejeră pentru că, din motive comerciale, nu toate noutățile editoriale ajung și în Piatra-Neamț, aceasta nefiind o piață atît de mare așa cum este Bucureștiul și cum sînt, în general, orașele cu universități. Iar revistele specializate pe chestiuni editoriale (*Universul Cărții, Max Bănuș & Ion Cristoiu, 451 Fahrenheit + Cartea)* nu mi-au fost de prea mare ajutor, fie pentru că nu au redactori specializați, fie, pentru că nu acopereau întreaga piață editorială.

Precizez acestea pentru că am avut surpriza să aflu de cărți de prin '92 sau '93 abia în '95 și-mi iau măsuri de siguranță. Apropo, cîți dintre fani știu că Editura Militară a publicat în '95 *Fear* de L. Ron Hubbard? Eu am dat peste ea absolut întîmplător (căutam ceva de calculatoare...) pe o tarabă din centrul Clujului.

La aceste 106 cărți de SF și F (118 în '94) putem adăuga 17 horror și 9 pentru copii (în '94, 11 horror și una pentru copii). Nu sînt pasionat de horror și este posibil să-mi fi scăpat cam multe, iar cît despre cărțile pentru copii, pe lîngă faptul că sînt greu de clasificat, sînt și foarte greu de urmărit, și din aceste motive le-am numărat separat.

Și să nu uităm că este în creștere calitatea coperților iar calitatea traducerilor este tot mai des subiect de discuție, fapte ce nu pot decît să ne bucure și să ne facă să sperăm în vremi și mai faine.

*** altele**

Un album BD (nici unul în '94, dar '94 a avut o carte-joc) plus almanahul anual care, bun sau rău, există.

*** edituri**

47 de edituri (45 în '94) au fost atrase de SF+F+H. Diferența mică nu trebuie să vă îngrijoreze pentru că dintre ele multe sînt la prima carte (dar nu le voi evidenția pînă nu se vor vedea primele 5, 6 cărți; au fost, și din păcate persistă, prea multe promisiuni neonorate).

În funcție de numărul de titluri, clasamentul se prezintă astfel:

- NEMIRA își păstrează primul loc cu 37 de titluri (7 din seria BABEL). În '94 a oferit cititorilor 32 de cărți în seria NAUTILUS și 4 în BABEL.

- pe locul doi, cu 7 sf-uri este PYGMALION și este pe locul doi pentru că are seria cyborg, astfel, RAO, cu 7 horror-uri și cu 8 fantezii pentru copii i-ar fi luat-o înainte (am unele rezerve în catalogarea cărților lui John Saul drept horror dar...); și tot pe acest loc s-ar putea situa și UNIVERS, editura care a oferit tot 7 titluri; în '94, pe locul 2 s-au situat cu cîte 8 titluri fiecare, CRISTIAN și TEORA.

- pe locul 3 este CRISTIAN cu 4 apariții; în '94 pe acest loc au stat OLIMP și RAO cu cîte 6 apariții.

Dincolo de această clasificare, notabilă este pierderea de viteză de la BARICADA, OLIMP, SAVAS, TEORA, VALDO, VREMEA.

GEMENII, MIRACOL și VARANHA, nu sînt edituri cu intenții limpezi de a publica SF sau F așa că nu le-am numărat peste tot.

*** convenții**

În cursul anului 1995 au avut loc 14 convenții, 13 concursuri: unul orientat spre banda desenată (Brașov), celelalte 12 spre literatură, 5 dintre acestea avînd și secțiuni de arte plastice (semnalate prin +a.p.): AFSF/Focșani, ATLANTYKRON/Cernavodă (+a.p.), DAN MERIȘCA/Iași (+a.p.), H. COANDĂ/Craiova (+a.p.), NEMIRA/București, POZITRONIC/Buzău, QUO VADIS/Giurgiu, QUASAR/Iași (+a.p.), SEGRA/Slatina, SIGMA/Piatra Neamț (fără concurs), SUFLET/Botoșani, V. COLIN/Reșița (+a.p.).

Întîlnirea SIGMA 1984 (Piatra Neamț). În imagine (printre alții) Mihaela și Ovidiu Bufnilă, Dan Popescu, Sandu Vasile

Și au avut loc și 3 premieri pentru activitatea desfășurată pe parcursul unui an întreg: ARSFan/Timișoara, POZITRONIC/Buzău (+a.p.), SFERA/Brăila.

Dar nu am avut ROMCON!!!

Detalii asupra premiilor, în cap.6.

2. CĂRȚI DE AUTORI ROMÂNI

În '95 au putut fi achiziționate 20 de noi apariții editoriale dintre ele, 7 fiind reeditări din: Ana BLANDIANA (1), Pavel CORUȚ (3), Mircea ELIADE (1), Victor PAPILIAN (1), Vasile VOICULESCU (1).

Dintre aceste 20 de cărți, doar 8 au autori mai mult sau mai puțin apropiați fandomului:

- 2 romane (CĂRĂȘEL și CORN)
- 3 antologii (una profund originală, „MOTOCENTAURI...", una bilingvă, „NEMIRA '95" și una în engleză, „TWELVE")
- 2 culegeri de autor (BUFNILĂ și DORIAN)
- o (singură) lucrare din categoria teorie/critică/istorie (HOBANA)

Plus un album BD (PÎRLIGRAS) și un almanah (ANTICIPAȚIA).

Iată, spre comparație, cum a fost în '94:

- total 19, dintre care 4 reeditări: ADERCA, CORUȚ, DAVIDOVICI, JURIST
- cu autori apropiați fandomului, 13, dintre

acestea fiind:
- 7 romane (ADERCA, DAVIDOVICI, FICEAC, JURIST, MATE, SĂSĂRMAN, ȘTEFĂNESCU, ȚUGUI,
- o antologie (NEMIRA '94, bilingvă)
- 4 culegeri de autor (BABOȘ, BAISKI, GENESCU, GRĂMESCU);
- o (singură) carte din categoria *teorie/critică/ istorie* (OPRIȚĂ)

Plus o carte pentru copii (MARINESCU) și un almanah (ANTICIPAȚIA)

3. MAGAZINE

Și-au continuat apariția, *Helion*, cu schimbare de stil, iar fără schimbare de stil, *Anticipația* și *JSF*.

Au re-apărut *Nautilus și Univers SF* (Bistrița)

Apariții noi: *Altceva* / Craiova (1 număr), *Laser SF*/ Brașov (un număr), *Total SF* / Brașov (2 numere).

Plus *Haz în vacanță*, mic album cu BD-uri.

4. SUPLIMENTE

Și-au continuat viața suplimentele din *CURIERUL NAȚIONAL* / București, *EVENIMENTUL*/ Iași, *ULTIMA ORĂ* Bacău, șefii de la *Evenimentul* meritînd un premiu pentru consecvența cu care au permis apariția *SUPERNOVEI* săptămînă de săptămînă.

Apariții noi: *ALTERNATIV SF*/Iași, *F&SF MAGAZIN*/Iași, *VIRTUAL*/ Timișoara și *EFECT SECUNDAR*/ Bacău, acesta din urmă înlocuind pagina de SF din *ULTIMA ORĂ* pagină cu o existență destul de zbuciumată.

ALTERNATIV -ul a trecut, după numai 32 de numere de la o pagină la 4 și există și prin alte părți tendințe de creștere, dar le vom semnala numai *după*.

Ca o observație generală, aș semnala reflectarea nu numai interesantă dar și fidelă a vieții de fandom tocmai de către aceste suplimente, fapt deloc lipsit de semnificații.

5. FANZINE

În '95 fanii s-au bucurat unii pe alții cu un număr de 16 fanzine (tot 16 în '94, dar numai 9 cu urmași în '95) dintre ele 6 fiind noi: *Alternativ SF* /Iași, *Alternativ SFX Press*/ Iași, *Alfa*/ Tg. Jiu, *Draw*/ Craiova, *Quazin*/ Iași, *Sfera*/ Brăila.

În '94 au fost 8 noi apariții dar numai 3 au avut urmași în '95.

În '95 numărul total de apariții a fost de 38, mai mare decît în '94 (31), pe primul loc fiind *Katharsis* -ul cu 7 apariții, urmat de *Sigma* cu 6 apariții și cu cîte numai trei apariții, *Alternativ SF, Pozitronic* și *Planetar*.

Katharsis—ul merită să fie primul nu numai prin numărul de apariții, ci și prin conținutul și prezentarea grafică.

Și mai merită loc de frunte *Alternativ* -ul, în special datorită numărului 3 care, pe lîngă calitatea conținutului are și un număr deosebit de mare de pagini (74). E drept că tot acest număr 3 deține și recordul celui mai mic tiraj (dar este pe cale de a-l pierde).

Bineînțeles că am o bună părere și despre *Sigma*, mai ales că-i făcut de mine, da' nu-i frumos să mă laud singur (așa cum au avut, alții, *ghinion).*

În '94, pe primul loc a fost *Nova 5,5* cu 5 apariții urmat de *Sigma*, cu 4 și de *Katharsis* cu 3. În '95 *Nova 5,5* nu a avut urmași, iar *Romcon*- ul '94 a desemnat ca fiind cel mai bun, ex. aequo, pe *Katharsis* și pe *String*.

Și cred că e bine să știți și că numărul de apariții în engleză sau franceză, (integral sau parțial), a fost de 3 (9) de unde se poate vedea că EuROcon-ul '94 a fost tratat cu mai multă atenție decît Worldcon-ul '95 (sau a atras mai mult atenția, depinde de unde privești)

6. PREMIANȚI

La literatură, numărul de premianți a fost de 4, cei mai apreciați fiind următorii:

1. cu 8 premii, Liviu RADU (București);

2. cu 6 premii:

- Radu HARAGA (Iași). R.H. a primit de fapt 7 premii, numai că 2 au fost obținute cu aceeași poveste la concursuri diferite;
- Ana Veronica MIRCEA (Focșani);
- Costi GURGU (București).

Și ar putea intra în acest *lot* și Ladislau DARADICI (Deva), numai că el are 3 premii pentru același text și la același concurs.

3. cu 5 premii
- Liviu SURUGIU (Roșiorii de Vede);
- Cătălin SANDU (Galați);

Și tot 5 premii a obținut și Radu Pavel GHEO (Timișoara) numai că pentru 3 povestiri, 2 fiind premiate de cîte 2 ori fiecare, la același concurs;

4. cu 4 premii:
- Ana Maria NEGRILĂ (București);
- Nicolae ȚIȚA (Slatina);
- Laurențiu TURCU.

Pentru activitățile de-pe parcursul unui an întreg au fost premiați: Aurel CĂRĂȘEL (Craiova), Bogdan FICEAC (București), Ana Veronica MIRCEA, Monica NICOLAU (București), Mircea OPRIȚĂ (Cluj), Florin PÎTEA (București), Liviu RADU, Cornel ROBU (Cluj).

La arte plastice au fost în total 32 de premianți dintre ei, cei mai premiați fiind:

1. cu cîte 4 premii:
- Lucian BĂBEANU (București);
- Lucian DĂNILĂ (Tulcea);
- Sergiu GRAPĂ (Iași);
- Florin GROFU (Giurgiu).

2. cu 3 premii:
- Cătălin BACIU (Brăila);
- Cătălin NEGREA (Tg. Jiu);
- Adrian VLĂSCEANU (Focșani).

Pentru realizările de pe parcursul unui an au fost premiați: Ovidiu AVRAM (?), Cristian BIRO (Tulcea) și Marian MIRESCU (Craiova).

Iașii au rămas singurul loc unde se realizează și concurs de creații muzicale iar realizările R &TV s-au premiat doar de ARSFan.

Nu s-au mai dat premii pentru traducere.

Au continuat diverse practici lipsite de fair play (premierea propriilor membri de cenaclu și chiar și premierea unui membru de juriu, premierea aceluiași text la concursuri diferite).

Cele mai multe premii s-au acordat pe parcursul taberei ATLANTYKRON (26 pentru texte literare și 15 pentru diverse realizări plastice) probabil pentru că și spiritul critic era în vacanță. Urmează SEGRA, unde s-au acordat 13 premii...

Nu știu dacă premiul M. Ionescu a mai fost decernat de către redacția ACPSF.

Se pare că cel mai activ jurist (adică membru de juriu) a fost Mihail GRĂMESCU, scriu „se pare" pentru că jurnaliștii sînt nu au putut consemna totdeauna și componența juriilor.

Pentru comparație, iată și cîteva din datele anului 1994:
- 11 concursuri (5 și cu secțiuni de arte plastice)
- 4 premieri pentru activitatea de pe parcursul unui an (între ele un ROMCON și un EUROCON, aceastea avînd și secțiuni pentru arte plastice).
- cei mai premiați scriitori: Don SIMON (10 premii), S.A. CORN și Liviu RADU cu cîte 9 premii fiecare, Ana Maria NEGRILĂ cu 6, Andrei VALACHI și Costi GURGU cu cîte 5.
- cei mai premiați artiști plastici au fost Lucian BĂBEANU și Ionuț BĂNUȚĂ.

Bun sau rău, ăsta a fost anul 1995. Ce va fi, vom ști și vom vedea (dacă vom și dori-o, evident).

Dan Popescu

Stimate Fan al SF-ului, te rog să mă ajuți la crearea primului who's who in the Romanian science fiction

Scopul prezentarea creatorilor de evenimente (autori de benzi desenate, critici, editori, graficieni, istorici, organizatori, pictori, prometeri, redactori mass media, scriitori etc.) către lumea întreagă.

Mod de prezentare: limba engleză (și franceză) prin fanarul SIGMA și într-un mod specific românesc (nu „respect" modelele străinel); traducerea se face la SIGMA, dar vom mulțumi în mod deosebit celor care ne vor trimite datele gata traduse.

Date personale:
- numele și prenumele;
- pseudonime utilizate;
- locul și data nașterii;
- domiciliul actual (tel. adresa, fax);
- cenaclul la care ești membru;
- asociația națională la care ești membru (FNTSF<ARSFAN, WORLD SF N., PROCONSF, etc.)
- actuala profesie, eventual și unde o practici / pentru nesalariați, școala, locul, universitatea din care au ieșit sau din care se pregătesc să evadeze);
- profesiile practicate pînă în prezent, eventual și unde au fost ele practicate;
- dacă-i căsătorit și are copii.

Date referitoare la activitatea de/din fandom:
> să fie cît mai detaliate posibil, întrucît ele urmează a fi utilizate și la un viitor dicționar de...
> pentru a nu bloca nașterea acestui prunc, nu așteptați pînă vă amintiți ceea ce doriți (și doresc și eu), fișierul acesta va fi actualizat periodic, pentru început la șase luni, apoi numai anual;
- activități desfășurate în fandom (data, locul, motivul participări, vreo amintire deosebită etc.);
- premii (unde, cînd, pentru ce / prezintă lucrările premiate, cînd și unde și în ce *context* au fost premiate);
- unde au putut / unde pot fi admirate rezultatele activității tale (reviste, cărți, expoziții).

Auto-prezentare: maximum o pagină dactilo standard (31 de rînduri) în care să nu se repete informațiile de mai sus dacă au o importanță deosebită și care nu trebuie să fie un banal curriculum vitae (folosiți la maximum umorul și filozofia cu care v-au „dotat" viața și experiențele de pînă acum) & cel mai mare defect & cea mai mare calitate & hobby (altceva decît sf-ul).

După acest brainstorming stimulator (sper) te rog să expediezi datele acestea în cel mai scurt timp posibil pe adresa DAN POPESCU, CP 3-49, 5600 PIATRA-NEAMȚ (tel. acasă după 20:00, 033 215665)

Mulțumesc, în numele meu dar mai ales în numele celor ce ne vor urmai

Lista celor de la care am primit fișa Who's who:
Horia ARAMĂ
George ANANIA
Vasile ANDRU
Romulus BĂRBULESCU
Aurelius BELEI
Ovidiu BOTA
Alin CORDOȘ
Constantin CUBLEȘAN
Florian DAVID
Matei DONEA
Dorel DORIAN
Carmen DUVALMA
Dan FARCAȘ
Mihail GRĂMESCU
Gyuriy Gyorgy DEAK
Costi GURGU
Ion HOBANA
Cătălin IONESCU
Bănuț IVĂNESCU
Cristian LĂZĂRESCU
Ioan LUNGEANU
Ican NEAGU
Ana Maria NEGRILĂ
Oana MANASII
Dan MATE
Ana Veronica MIRCEA
Mihnea MOISESCU
Claudiu MURGAN
Florin PÎTEA
Mara POPA
Liviu RADU
Decebal ROȘCA
Ovidiu RIUȚĂ
Adrian SANDU
Eugen SASU
Don SIMON
Doru STOICA
Mircea Florin TUDOR
Laurențiu TURCU
Sergiu UDREA
Andrei VALACHI

Jurnalul S.F.

SF-ul, literatură contemporană şi succes

În ultimul timp a început să circule ideea că literatura SF ar trebui să devină mai comercială, să se adreseze unei game cît mai largi de cititori. Eventual, să împrumute tehnici şi metode de la literatura cu succes politic. Ideea mi se pare nu numai eronată, ci şi periculoasă.

Eronată, pentru că nu ţine seama de realitate. Literatura SF este, ne convine sau nu, o literatură specializată. Se adresează unui anumit gen de public. Dacă vom face comparaţie cu piaţa americană, vom greşi profund. Acolo există un număr atît de mare de cititori, cu gusturi atît de variate, încît fiecare subgen SF îşi găseşte suficienţi clienţi pentru a garanta vînzarea numărului minim necesar pentru rentabilizarea unei cărţi. Space opera, aventuri cosmice, istorisiri cvasipolitiste, hard SF, cyberpunk, SF cu conţinut moralizator sau sexi - fiecare îşi are cumpărătorii lui, care se abat rareori de la genul ce le place. Dar această clientelă constă în milioane de cititori pentru fiecare subgen. La noi, publicul amator de SF se numără în mii (eventual, în cazuri deosebite, în zeci de mii). Acesta e dispus să înghită toate subgenurile, inclusiv categorii laterale (fantasy, horror). În această situaţie, criteriul valoric primează. Avalanşa de traduceri duce, datorită puterii de cumpărare redusă, la o triere foarte strictă. Pe de altă parte, informaţia circulă greu în afara fandomului, revistele şi ziarele de specialitate avînd tiraje reduse şi difuzare defectuoasă. Cucerirea de noi cititori se face cu dificultate, iar succesul unor scriitori se datorează, de multe ori, unor informaţii mai vechi. De exemplu, Asimov, care era bine cunoscut, se vinde bine. Heinlein, pe care Asimov l-a apreciat în mod deosebit, nu-i ştiut de publicul larg de la noi şi m-ar mira ca traducerea unor lucrări importante ale lui să aibă succes.

Ideea că trebuie scris în manieră americană are o valabilitate parţială. Sigur că e necesar să învăţăm de la autorii de succes şi valoare. Dar imitarea acestora poate fi inutilă. Problemele ce-i interesează pe americani nu sînt, obligatoriu, atractive şi pentru cititorul român. Fraţii Strugaţki sau Lem, singurii est-europeni care au fost acceptaţi de publicul american, scriu în felul lor propriu şi tocmai originalitatea le-a deschis porţile editurilor străine.

De fapt, SF-ul, ca orice literatură, are succes prin mesaj, nu prin formă. Bineînţeles, calitatea e importantă. Vreau însă să subliniez că o literatură închisă, care tratează probleme de interes pur local, nu poate fi înţeleasă de cei care nu cunosc situaţia concretă la care se referă lucrarea respectivă. Urmăriţi romanele de succes, încununate de premii şi traduse în toată lumea. Veţi descoperi că subiectul e general valabil, indiferent de spaţiu sau timp. Că transmit un mesaj. Literatura de acţiune, de divertisment, îşi are cititorii ei, dar rămîne subliteratură pe care o citeşti cînd eşti obosit şi plictisit, apoi o arunci. Prin natura lucrurilor, cititorii de SF din România s-au orientat spre o literatură de valoare. A-i momi cu lucrări subţiri înseamnă o încercare sortită eşecului.

De ce ideea respectivă mi se pare periculoasă? Pentru că poate duce la imitarea sterilă a unor succese de moment, fără viitor. În SUA se publică anual cărţi de succes, dar care nu-i transformă pe autorii lor în scriitori mari. Cărţile se vînd, se citesc şi se uită. Dacă la noi ar exista o piaţă corespunzătoare, aş înţelege dorinţa unor autori de a obţine nişte bani. Dar cum aşa ceva nu există, scăderea calităţii în speranţa atragerii de cititori din afara cercului de consumatori obişnuiţi de SF va avea ca efect îndepărtarea de autorul respectiv a cititorilor rămaşi credincioşi genului. Pe de altă parte, dacă în alte zone ale lumii SF-ul este considerat un gen respectabil (sau măcar nerušinos), la noi necunoscătorii genului îl tratează ca pe o literatură inferioară, bună pentru copii necopţi la minte. Iar creaţii care n-ar respecta anumite standarde ar da apă la moară detractorilor. Succesul e relativ. Numărul de exemplare vîndute nu înseamnă întotdeauna ceva. Cine va pune semnul egalităţii între Kafka şi Louis L'Amour, deşi ultimul are în jur de *cinci miliarde de exemplare* vîndute? Credeţi că, dacă westernurile lui s-ar traduce în româneşte, ar găsi cititori? Mitchener sau alţi autori bine cotaţi în America nu trezesc nici un interes în Europa.

Remarc, în ultimul timp, o apropiere continuă între SF-ul românesc şi mainstream. Lucrările pot fi încadrate, de multe ori, în genul fantastic. Calitatea literară creşte încet, dar sigur. Părerea mea e că aceasta-i calea succesului: o literatură a cărei valoare să fie recunoscută pentru calitatea ei, pentru o clipă, va reuşi să atragă clientelă dornică de ceva uşor. Să nu ne amăgim, cititoarele Sandrei Brown nu vor agrea niciodată SF-ul. Nici măcar în variantă asimoviană, verniană sau wellsiană, adică a acelor autori care se bucură de recunoaştere şi în afara spaţiului SF. Dacă există un spaţiu de cucerit, acesta este cel al celor ce citesc pentru satisfacţiile intelectuale. SF-ul românesc, adresîndu-se unei zone restrînse, trebuie să atragă cititorii inteligenţi, nu semidocţi. Iar dacă va atinge acest nivel, atunci va avea succes şi în afara fandomului, pentru că oameni inteligenţi se găsesc pretutindeni. Să nu înţelegeţi cumva că, în momentul actual, SF-ul românesc nu-i o literatură pentru oameni inteligenţi. Dimpotrivă. Dar nu toţi cititorii inteligenţi cunosc SF-ul în general, cu atît mai puţin pe cel românesc. Piaţa SF-ului se poate extinde, după părerea mea, cucerindu-i pe aceştia. Deci nu făcînd concesii sau căutînd metode ieftine. Dacă un amator de SF îl citeşte pe Culianu, de exemplu, să tindem ca orice cititor al lui Culianu să citească şi SF. Pentru asta trebuie să luptăm, nu pentru a pătrunde alături de Sandra Brown (deşi unii autori au demonstrat că pot scrie Sandre Brown mai bune ca originalul...) Nu avem ce căuta acolo. E un alt tărîm.

LIVIU RADU

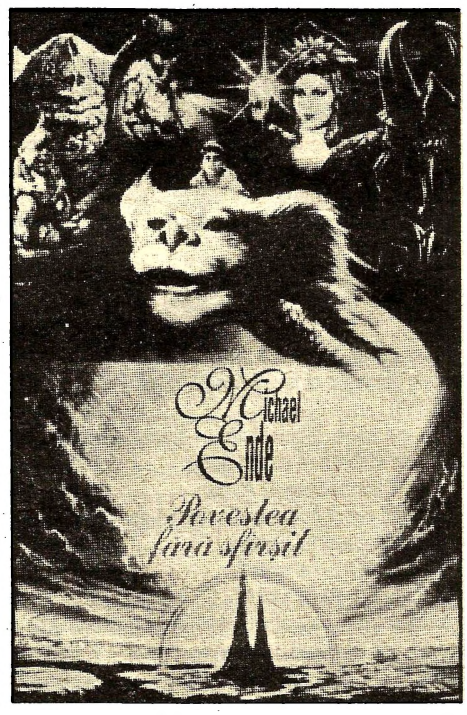

438 de pagini, 5500 lei

BOOKSHOP

Ultimele noutăţi HORROR în Anglia

STALKING TENDER PREY

(În căutarea prăzii)

de Storm Constantine, Creed Books, Signet, Penguin Books, London, 1995, 648 pg.

Storm Constantine, cunoscută pentru cercetările ei în anumite probleme legate de mituri şi religie, este autoarea unei seril (Wraethu) de romane cu vampiri: *The Enchantments of Flesh and Spirit, The Bewitchments of Love and Hate, The Fulfilments of Fate and Desire.* După *The Monstrous Regiment* (1990), publicată în 1992 *Buryng the Shadows,* o interpretare propice a mitului vampirului, iar în 1993 *Sign for the Sacred.* Volumul de faţă este primul dintr-o trilogie, intitulată *Grigori.* De mii de ani pe planeta noastră trăiesc alături de oameni un grup de îngeri căzuţi - numiţi Grigori - un grup coborîtor din Elohim şi care a descins pe Pămînt pentru a fi veneraţi de către oamenii primitivi ca nişte adevăraţi zei. Dar pentru că Grigori nu sînt în întregime umani, ei au nevoie de sînge omenesc sau spirit uman pentru a-şi putea menţine forma carnală sub care apar. Eroul romanului, o reîncarnare a unui înger căzut, trebuie să se folosească de umanitate pentru a reintra în cîmpul său celest. Şi, astfel, se apropie de micul sat Little Moor, situat lîngă o străveche pădure, loc în care, de generaţii, îngrăgostiţii din Cresterfield vin să-şi jure credinţă unii altora. În acest sat trăiesc şi gemenii Owen şi Lily Winter - şi ei sînt primii care simt influenţa nefastă a „străinului". Satul este zguduit de o serie de întîmplări incredibile - numai că locuitorii nu se pot opune cu nici un chip celui care „controlează" zona. Vieţile lor - inclusiv ale celor doi gemeni - sînt înrobite. Pentru cît timp? Posibil pentru totdeaunal Romanul este rodul unor intense cercetări (fapt evident şi din bibliografia - douăsprezece titluri - ce însoţeşte cuvîntul înainte al autoarei şi scurta introducere datorată lui Andrew Collins), cercetări ce se împletesc perfect cu imaginaţia bogată a lui Storm Constantine. Un bun roman ce prefigurează evoluţia ascendentă a unei scriitoare britanice de talent.

Florin Mircea Tudor.

Jurnalul S.F.

„Sînt de acord cu inovaţia, dar a ignora regulile limbii în care scrii este un teribilism periculos".

Interviul săptămînii - ONA FRÂNTZ

Sîntem în barul de la etajul doi al Casei Studenţilor din Bucureşti, „după" şedinţa Solarisului (continuînd, adică - aici - şedinţa, după ora reglementară la care am predat cheia la poartă, ca în aproape fiecare săptămînă; teoretic, cenaclul ţine pînă la ora două, practic pînă la trei sau la patru, în sală, şi pînă la cinci sau şase în bar, unde putem bea şi cafea sau suc - am putea bea şi vin, bere sau altele mai alcoolice, dar nu vrem). La televizorul color e un film SF pe satelit, dar nu se uită niciunul dintre noi la el - discuţia vie e mai interesantă.

Ana Maria Negrilă se contrează în replici cu „Ben" (Bogdan Mihai), a apărut şi Traian Bădulescu (pe la ora patru şi jumătate, că a avut examen). Eu, ca să nu rămînă JSF-ul fără *Interviul săptămînii* (că nu ştiu dacă o să aibă timp, sau o să binevoiască domnul Ulici să răspundă în timp util la chestionarul pe care l-am lăsat la secretariat vineri) o iau pe Ona la întrebări:

– Cîţi ani ai, Ona?

– Două'ş doi jumate.

– Ce studii ai?

– Liceul. Haşdeu. Filologie.

– De cînd faci recenzie-prezentare de carte SF la Cotidianul?

– Din vara anului trecut (de cînd a sunat Bufnilă la redacţie).

– Cîte cărţi ai prezentat pînă acum?

– Vreo 6-7, nu mai ştiu...

– Şi ce impresie de ansamblu ţi-au făcut?

– Da fapt, nu o impresie, mai mult un sentiment: mă bucur că au apărut - sînt cărţi de facturi diverse, de stiluri diverse - şi mai bune, şi mai proaste - şi este bine că au apărut şi mai proaste. Exceptîndu-l pe Bufnilă, au fost nume cunoscute ale SF-ului mondial, de la care au ce învăţa în egală măsură scriitorii şi cititorii români de SF. Şi cînd spun asta mă refer (şi) la lucrurile proaste din cărţile lor..

– De cînd ai început să te „învîrţi" şi prin fandom (adică aici, la Solaris, de cînd vii)?

(– Tu chiar crezi că interesează chestiile astea pe cineva? Lasă-l în colo de interviu...

– Da, pe mine. Reprezintă un anumit „cadru" de atmosferă şi sociologic.

– Bine. Ce întrebaseşi? A; da:)

– De cînd s-a dat anunţul în JSF că se reînfiinţează cenaclul Solaris.

– Tu ce scrii? Ce ai scris?

– O jumătate de roman SF. Şi, înainte de asta, cîteva nuvele fantastice pe care le-am aruncat la coş cu mare plăcere.

– Ce impresie îţi lasă fandomul?

– Mă năuceşte. E o lume cu totul nouă pentru mine. Nu multe cărţi SF m-au bulversat în măsura în care mă bulversează viaţa de fandom pe care, şi aşa, nu am apucat să o cunosc în toată anvergura ei. Mă bucur că am descoperit nişte oameni de valoare...

– Dă-mi nişte nume.

– Nişte nume? O să încep cu tine, să ştii Ana Maria (Negrilă). Oana (Durican). Persoane care îmi... dilatează viziunea despre viaţă. În unghiul meu de vedere încap mult mai multe lucruri decît ştiam.

– Vii în Tabăra SF de la Braşov?

– Cînd?

– Pe 24, luna asta.

– Nu ştiu să spun. Depinde de serviciu.

– Pe la alte cenacluri (eventual de mainstream) ai mai fost?

– Oool În liceu am fost la omniprezentul cenaclu al lui Tudor Opriş - *Săgetătorul*. La *Lazăr*. Cred că toată liceimea Bucureştiului (cel puţin a Bucureştiului) a trecut prin mîinile lui.

– Înţeleg că scrii şi poezii, dacă ai fost la Opriş.

– Am scris... Tu nu ştii că „nu e om să nu fi scris o poezie"...

– Citeşti JSF-ul?

– Da. Cînd reuşesc să-l găsesc. În ultima vreme, de pe la Crăciun, a dispărut la noi, acolo. (GM - adică în zona Obor). Cînd reuşesc să-l găsesc şi cînd am timp.

– Cotidianul nu are în intenţie să publice şi text literar SF?

– Nu. De fapt, recenziile mele au apărut în suplimentul literar al *Cotidianului* (LAI), care publică, în general, critică, memorialistică, eseuri şi, în general e profilat pe mainstream. Oricum, domnul Dan C. Mihăilescu - el este editorul acestui supliment - ar fi dispus să scoată un număr din LAI integral SF, asta presupunînd eseuri şi articole critice legate de literatura şi fenomenul SF în general, dar asta înseamnă să găsesc suficient timp, forţe şi idei ca să-i umplu. Nu a făcut decît o excepţie cînd a publicat fragmente din romanul meu...

– Ce „culoare" are publicaţia?

– Nu este angajată politic (numai la LAI mă refer, nu la *Cotidianul*). Oricum, Mihăilescu este un om cu vederi foarte largi, permeabil, deschis... În fine, asta e idea.

– Care e scriitorul tău preferat, de SF, desigur?

– Eu am o slăbiciune pentru Frank Herbert. E pe sufletul meu, ca să zic aşa, şi ca stil şi ca tematică... Pot să spun că e scriitorul (de SF) pe care îl invidiez; dar aproape la fel de mult mă încîntă Arthur Clarke.

– Consideri SF-ul o artă (un fenomen artistic) de viitor, de prezent (oportunist) sau de trecut (depăşit).

– Şi de „prezent", şi „de viitor", şi asta nu prin faptul că este o „literatură de anticipaţie", în sensul strict al termenului, ci pentru că, după părerea mea, şansa umanităţii este această deschidere de orizonturi, această frumoasă elucubraţie despre care vorbeşte SF-ul. Ne obişnuieşte să privim acelaşi lucru din nenumărate puncte de vedere. Ne invită la visare, la speculaţie creativă şi, nu în ultimul rînd, la toleranţă.

– Faţă de alte medii estetice (calofile) cu care ai avut contact, nivelul din grupul SF-ist ţi se pare mai jos sau mai sus? Cum cade accentul în dezbateri şi recepţie - pe aspectul speculativ (ştiinţific) sau pe cel literar?

– Nu pot să fac o medie statistică... Sînt persoane cu un orizont cultural foarte vast, aşa cum există şi persoane limitate din acest punct de vedere doar la literatura „de specialitate" (SF), dar lucrul aceasta se întîmplă peste tot, nu numai în SF. Necazul cu unii dintre SF-işti este că au tendinţa de a exclude din biblioteca personală cărţile mari ale culturii mainstream.

– Cînd spui „mainstream" acorzi termenului şi vreo valenţă religioasă?

– Da. Îi acord toate valenţele atîta timp cît n-au o înfăţişare strict SF.

– Nu ai înţeles substratul întrebării mele. Ţi se pare că grupul SF are nuanţe „sectante" din punct de vedere religios - reformate, să zicem, sau chiar eretice? Ce religie mărturiseşti?

– Nu la asta m-am referit cînd am spus „mainstream", ci la faptul că *unii* SF-işti se informează superficial chiar despre propria religie, nemaivorbind despre celelalte. Cît despre ideea de „fandom-sectă", despre eretismul SF-iştilor, poate chiar despre „satanismul" lor (că s-a vorbit, la un moment dat, şi despre asta) găsesc că e o aiureală.

(Ona revine la o întrebare anterioară - „SF şi alte medii estetice":)

– Printre SF-işti există opinia, destul de răspîndită, din păcate (spre deosebire de alte medii estetice), conform căreia „geniul literar îşi creează propriile reguli gramaticale". Cu inovaţia sînt de acord. Dar a ignora regulile limbii în care scrii este un teribilism periculos, după părerea mea, şi o autolimitare care, în majoritatea cazurilor, are efecte negative chiar asupra textelor respective. Pentru că gramatica nu este doar o sumă de încorsetări rigide.

– Textualismele mainstream sînt mai presus?

– N-aş putea spune asta... De fapt, punctul de vedere al autorilor SF este altfel. Unii scriitori SF români nu-şi pun problema de a ignora regulile gramaticale în scopul de a inova, ci, pur şi simplu nu se obosesc să ia cunoştinţă de ele, considerînd această problemă ca fiind sub demnitatea lor şi afirmînd că „de-aia există consilieri literari şi redactori de carte".

– Nu te întreb nume, dar mă interesează dacă persoanele la care te referi erau dintre „consacraţi" sau dintre cei... foarte tineri?

– N-am avut ocazia să stau de vorbă cu consacraţi (exceptîndu-te pe tine). Cînd găsesc greşeli gramaticale nemotivate în textele autorilor consacraţi nu pot decît să constat, nu să şi deduc motivaţia apariţiei lor în text.

– Eşti colegă cu Liviu Stoiciu, la redacţie, nu?

– Da.

– Bine. Transmite-i respectele mele.

Îi mulţumesc Onei pentru interviu şi, întrucît s-a făcut deja ora şase (p.m.), plecăm. Eu o invit pe Mădălina Amarie să jucăm o ruletă, la mine (mi-am luat o miniruletă şi mă preocupă aplicarea graficelor de probabilitate).

Mădălina acceptă (are examenele abia vineri şi poate face o pauză de relaxare). Morala ar fi: cumpăraţi rulete chinezeşti (sînt cele mai ieftine - costă doar 9.000 de lei). (Mai sînt unele, de altă sorginte, dar la vreo 20.000 - deşi nu cred că sînt mai altceva decît acestea).

10 februarie 1996

A consemnat,
Mihail Grămescu

Literatură SF „din exil”

ROBERT KOCHER, arhitect, născut la Bîrlad în urmă cu 38 de ani, actualmente cu cetățenie germană, rezident la Munchen, a plecat din România în 1980, la 22 de ani (nu fără a fi „încasat”, mai înainte, și o porție de Canalul Dunăre - Marea Neagră, evident, nu ca arhitect al „Magistralei Albastre” cu buline). Prin anii 70 membru al cenaclului H.G Wells din Timișoara, publică în fanzinul *Paradox* și în *Forum Studențesc*. La Consfătuirea de la Craiova câștigă premiul II cu două povestiri. Mai apropiat cîndva de Silviu Genescu, cu care mai păstrează legătura o vreme pînă „să-l uite” acesta, declară că-i rămîne recunoscător doamnei Viorica Podină de la CPSF *Anticipația*, care i-a publicat textul *Fata morgana*, rămînînd nedumerit și nemulțumit de „politica” lui D.M. Pavelescu (pe care, de ce să mint, nici eu nu-l înțeleg - probabil că nici nu avem ce). Deși cu nume german, învață această limbă abia după emigrare - dar suficient de temeinic încît să publice, totuși, în *Perry Rhodan* („cea mai mare serie SF din Cosmos” - cu apariție în Australia, Elveția, Italia, Franța, Olanda, Spania) și în fanzinul bavarez al *SF-Clubului geman* o povestire și o recenzie a volumului *SF în România* editat de Mircea Opriță și H.G. Franke, cu o prezentare elogioasă a fandomului român.

Cu unele reminiscențe romantice savuroase, își declară nostalgii eminesciene și sadoveniene, îi place Creangă și... Bîrlădeanu, Goethe, Hoffmann, Grimm, Mann, H.G. Franke.

Are o scriitură de destul de mare acuratețe pentru un autor fără contact permanent cu țara.

Ne promite, pe viitor, pe lîngă texte ale sale pentru publicare (unele, cum sînt *Rătăciri și Clepsidra* foarte interesante) și știri de actualitate și, poate, mici traduceri din literatura fandomului german care, spune Robert Kocher, este la fel de fascinant ca și cel de la noi.

Mihail Grămescu

4 februarie 1996

Robert KOCHER

RĂTĂCIRI

Jurnalul S.F. 7

Cîndva în nesfîrșirea Timpului, Undeva în veșnicia Spațiului, Cineva - fără trup și suflet - a creat Ceva în carne și oase, însuflețindu-l Cumva... Rătăciri? Erori și confuzii? Nu doar... Nu e doar rodul imaginației! Îl percep cu trup și suflet. Născut întotdeauna, nu va muri niciodată. E nicăieri și pretutindeni, în același timp. Nimic și infinit deopotrivă sînt întrupați în ființa Lui. Nimeni și toți sînt însuflețiți de spiritul Său. Nu se arată nicicum și totuși se ivește în tot felul. Acționează fără motiv deși are toate motivele... E oricînd, oriunde, orice, oricine, oricum, oridece...

Mă pîndește prin miliardele de ochi ale stelelor, mă ascultă prin urechile-pîlnie ale colapsarilor, mă adulmecă prin sistemul olfactiv al supernovelor, mă pipăie cu tentaculele tenebroase ale Materiei întunecate, mă gustă cu limbile bifurcate ale pulsarilor. Mă gîndește, mă imaginează. Ne percepem reciproc. Ne gîndim, ne imaginăm unul pe altul... E divinitate sau monstru?

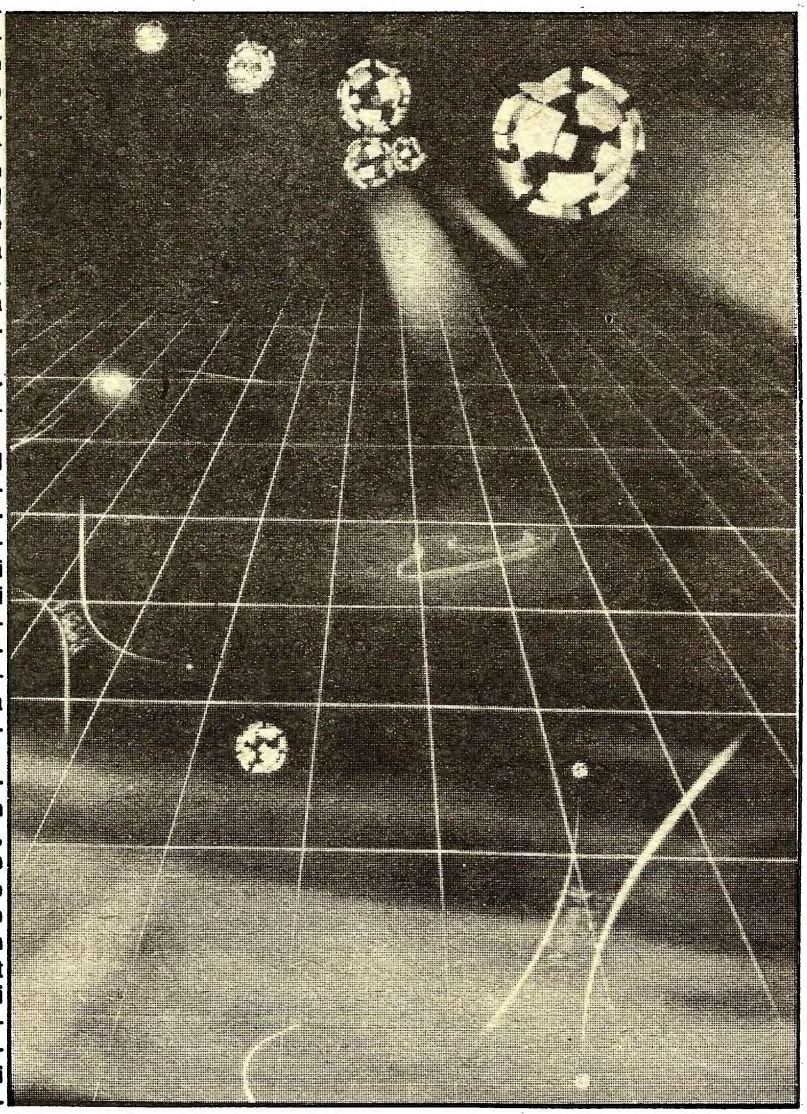

Bezna infernală, sfîșiată de vîrtejuri incandescente și avalanșe luminoase mă orbește încontinuu, liniștea cavernoasă a necunoscutului mă asurzește aproape, gustul morbid al neființei îmi amorțește limba, vidul glacial, la pîndă, mă asfixiază deja, nesfîrșirea veșnică mă înfioară și mă paralizează deopotrivă...

EL. Este EL. Aici și acum. În vecii vecilor. Infinit.

Rătăcesc prin labirintul Timpului, Spațiului și Visului. Pierdut în mine însumi. Făptura mi-e concentrată în propriu-mi spirit. Zbor prin Infinit și Veșnicie la bordul imaginației dezlănțuite de materie și gravitație, cu viteza gîndului. În continua căutare a Sensului, a Împlinirii, a fericirii.

Ridicat din hăurile primare ale Existenței, am migrat din corp în corp, prin toate formele de viață posibile, de la cele mai primitive pînă la cele mai rațională ființe. În același timp am străbătut nivelurile de conștiință și cunoaștere tot mai înalte. În decursul generațiilor mi-am plămădit aripi de tot felul, diverse mașini, vehicole, rachete. M-am ridicat treptat în slăvi, la ceruri, zburînd cu viteză tot mai mare, devenind de-a lungul eonilor-lumină eu însumi o astronavă. Fără formă, imaterială, neconstrînsă... Am explorat alte planete, alți sori, alte galaxii, am intrat în contact cu alte civilizații, am pătruns în alte lumi, în alte universuri, în alte dimensiuni. Pînă atunci necunoscute. Am străbătut teribila genune dintre realitatea materială și cea spirituală. Am atins domenii de trăire tot mai subtile. Pentru un timp infinit de scurt am ajuns într-un Cosmos nespațial de informații universale. Cunoștințe și înțelesuri noi și vechi se precipită anapoda, aiurea...: Erori și confuzii?

Acum nu mai sînt decît pură energie, o nălucire mirifică, un gînd vrăjit, un sentiment sublim, o senzație înfiorătoare. Urmărit de durerea, de frica, de speranța ancestrală de a mă trezi din clipă în clipă față în față cu Necunoscutul. Divinitate sau monstru? Creator sau Anihilator? Păpușar? Sau toate împreună? Entitate? Sau nimic? Sper să nu fiu eu însumi! Iată, caut răspunsul la toate întrebările.

RĂTĂCIRI

Ladislau DARADICI

CALUL

Cînd calul alb a orbit, ochii lui au devenit albaştri. Băiatul se minuna privindu-i.

Îndrăgise armăsarul ăsta, deşi cei din sat îl batjocoreau pe bunicul lui pentru că-l mai ţinea la casă: era doar piele şi os, din cale afară de bătrîn şi, de un timp, se şi cocoşase. Dar băiatul îl iubea, iar calul avea o adevărată slăbiciune pentru el.

Era un animal blînd şi cu un suflet mai bun decît mulţi oameni. Bătrînul mai avea doi cai, dar ăştia erau îndărătnici, te izbeau cu copitele şi chiar muşcau. Băiatul se temea de ei. În schimb, calul alb era îngăduitor, îi mînca din palmă, lăsîndu-i chiar să i se urce pe spinarea oşoasă.

Într-o iarnă, pe băiat l-a lovit o boală grea şi zile în şir a trebuit să stea închis în casă. În tot acest timp auzea dinspre grajd nechezatul desperat al calului. Îl aştepta. Nu şi-a găsit tihna nici măcar atunci cînd bătrînul l-a slobozit în curte: se întorcea într-o parte şi-n alta, dezorientat, căutîndu-l. În acele zile băiatul ar fi putut muri; mai tîrziu a înţeles că a scăpat doar gîndindu-se la cal. Şi de atunci l-a iubit şi mai mult, iar bunicul i-a promis că-l păstrează pînă-şi va da singur duhul.

Primăvara s-a scurs ca un poem, la fel şi vara, frumoasă şi înmiresmată, iar cînd toamna a pogorît şi ea dinspre munţi inundînd codrii şi lunca Mureşului cu un potop de miresme şi culori, băiatul parcă a simţit că se va petrece ceva îngrozitor. Nu s-ar fi gîndit însă că bătrînul nu-şi va ţine promisiunea.

Într-una din dimineţi atenţia i-a fost atrasă de o discuţie ciudată venind dinspre curte: prin geam l-a zărit pe bătrîn, iar în faţa acestuia stătea un vînător. Îl cunoştea tot satul şi se ştia că e un om rău: împuşca şi cîinii din împrejurimi. Pînă şi căciula-i era din blană de cîine. Bătrînul îi întinse o sticlă plină, iar el o luă, mîngîind-o cu lăcomie.

– Atunci ne-am înţeles, mormăi. Deci peste o oră, pe malul Mureşului. Acolo, sub sălcii... Oricum s-ar prăpădi la iarnă, nea Ioanel E o prostie să ţii un schelet ca ăsta la casă.

Băiatul asculta îngrozit vorbele acelea. Deci pe malul Mureşului, sub sălcii...

Cunoştea locul: într-un sfert de oră erai acolo. Se îmbrăcă în grabă. Cînd ieşi din curte, bătrînul era în grădină şi aduna mere. Băiatului i-a fost teamă să-l privească.

Se furişă în grajd, mîngîind ruşinat gîtul calului care îşi întoarse ochii orbi şi albaştri spre el ca şi cînd l-ar fi putut privi. De-acum s-a terminat, ar fi vrut să-i spună, dar un nod imens i s-a pus în gît, parcă sufocîndu-l. Şi atunci îl auzi:

S-a terminat.

Îl auzise în mintea întotdeauna a simţit că el şi calul şi-*ar putea vorbi*. Iar acum, cînd mai era atît de puţin...

– De unde ştii? îl întrebă în şoaptă.

Întotdeauna am ştiut.

– Dar pînă acum nu mi-ai vorbit niciodată.

Nu eram sigur că ai putea înţelege.

Nu era sigur.

– Şi acum?

E ultima noastră ocazie, nu crezi?

– Ultima? Apoi îşi aminti de vorbele vînătorului: „Deci peste o oră, pe malul Mureşului..."

O oră e puţin, gîndi.

E puţin şi e mult, îi răspunse calul. *Mi-era teamă că aş putea muri, iar tu nu vei înţelege...*

– Deci tu ştiai tot ce gîndeam şi pînă acum. Înţelegeai tot ce spuneam...

Îţi mulţumesc pentru gîndurile şi vorbele tale.

– Hai să fugim, îi propuse atunci.

Ştii că nu putem face asta.

Glasul băiatului tremura:

– Trebuie să facem ceva.

Aş vrea doar să fii şi tu acolo.

– Acolo? Ţi-e teamă...

Nu vreau să fiu singur cu ei.

Nu vroia. O lacrimă se desprinse din ochiu-i imens, albastru.

– Voi fi acolo.

Plîngea şi el.

Îţi mulţumesc. Şi acum, du-te. Bătrînul nu trebuie să ştie: are şi aşa sufletul pîrjolit.

Băiatul îi îmbrăţişă capul bătrîn şi osos, sărutîndu-i ochii umezi. Pe urmă, cînd n-a mai putut, ieşi în fugă din grajd, pornind în goană spre malul rîului.

Sus, printre crengile plopului bătrîn, frigul îl făcea să tremure. Noroc că frunzele nu căzuseră toate din copac. De acolo a urmărit execuţia calului.

Vînătorul i-a ţintit tîmpla, apoi răsună bubuitura aceea infernală. Bătrînul armăsar se cutremură, apoi, întorcîndu-şi capul spre criminal, se prăbuşi fără zgomot în iarba malului.

Băiatul îşi privi bunicul: bătrînul plîngea. Pe urmă cei doi porniră alene către sat. Coborî şi el din copac şi, cînd cei doi se îndepărtară destul, se apropie de cal.

Deci asta era moartea...

Dar de data asta, calul nu i-a mai răspuns.

Ar fi putut muri şi el, acest lucru nici nu era aşa de greu. Se întinse lîngă trupul calului, aşteptînd. Îşi închise ochii umezi, pe urmă a aşteptat, a aşteptat, înmuindu-şi mîinile în sîngele fierbinte al armăsarului şi mirîndu-se că această moarte era ceva ce nici nu durea măcar.

Ladislau DARADICI

Fiicele iubirii şi apele morţii

– Mamaie, uite-le că vin...

Veneau. Dar mai întîi începuse ploaia: caldă şi măruntă, umezind aerul înfierbîntat, gata-gata să se aprindă.

Acum preeria răsufla uşurată, ca după o prelungă aşteptare.

– Uite-le... Sînt peste o duzină.

Erau. Păşeau rar şi uşor, goale, cîntînd. Cu aripile întinse. Cu părul galben revărsîndu-se în valuri pe umerii lor delicaţi, rotunzi.

Apăru şi mamaie din vizuină. Prostit, Doc rîdea mocnit, cu gura pînă la urechi.

– Nu mă împinge, idiotule! i-am spus, lovindu-l de cîteva ori cu pumnul.

Scînci ca un orbete, aruncîndu-mi nişte priviri duşmane. De la o vreme îşi pierduse şi graiul şi auzul. Se apropiau. Cea dintîi părea şi cea mai înaltă. Deşi tristă, zîmbea.

– Doc ar putea să le urmeze, fu de părere mamaie.

– Crezi că le-ar putea iubi? am întrebat.

Babornita rîse zgomotos, aproape înecîndu-se:

– Dar cine a spus că *trebuie* să le iubească?

Însă eu ştiam. Şi mai ştiam că, dacă ar pleca, nu s-ar mai întoarce: nimeni nu s-a întors.

Poate că la *asta* se gîndea şi mamaie. Poate că ar fi fost de preferat ca Doc să plece.

Aş fi vrut s-o întreb de ce pleacă după ele doar bărbaţii şi mai cu seamă cei tineri. Dar n-am făcut-o. Mamaie nega din principiu orice adevăr, răstălmăcindu-ţi în acelaşi timp vorbele.

Cea dintîi ajunsese în dreptul nostru. Îşi întoarse chipul spre noi, acum nu mai era tristă. Zîmbea doar.

Am putut să-i văd fruntea înaltă şi albă, obrajii netezi şi buzele umede. Mi se părea fascinant că ploaia se presăra pe părul ei de soare topit şi acesta nu se uda. Braţele-i erau lungi şi subţiri, iar din dreptul umerilor se înălţau aripi largi şi albe, ca nişte evantaie imense.

L-am văzut pe Doc tremurînd, urechile i se înroşiseră, iar gura-i spumega. Mamaie îl împingea cu palmele-i buboase, îl împingea din toate puterile spre ele. Însă Doc se împotrivea.

– Fă-l să plece dracului, mormăia scorpia. Nu mai avem loc de cocoaşele lui împuţite.

– Vrei să-i trimiţi în moarte?

– Care moarte? se răsti mamaie. Baţi cîmpii, băiete... Aduc ele a moarte?

Nu aduceau. Mai degrabă a dragoste şi zbor. A dragoste nemărginită şi pătimaşă, a zbor ameninţător, total.

– Oare de ce vin odată cu ploaia, o singură dată pe an?

– Ca să te miri tu, tembelule! Păi, dacă numai o dată plouă!

Avea dreptate. O dată pe an ploua. Şi atunci veneau ele. Preeria era fără sfîrşit şi, dacă vroiai să pleci undeva, nu ajungeai nicăieri. Şi atunci nici nu avea rost să încerci, în straiele alea de coji şi rădăcini, mai bine te-ngropai naibii în jegul tău, simţind cum pielea-ţi devine ca o crustă în găoacea aceea a ta blestemată. Simţind cum te transformi în şobolan.

Mamaie îl înghiontise pe Doc care începu să se smiorcăie. Poate că ar fi plecat, dar îi era teamă.

Toţi ne temeam, căci viziunile noastre erau prin excelenţă lăcaşuri ale fricii. Rănile noastre supurau teamă, dogoarea ucigătoare a preeriei, gustul infestat al ţărînii şi al viermilor cu care ne hrăneam aşteptarea, zădărnicia şi nemurirea noastră - toate emanau spaimă. Ne era frică unul de celălalt, ne era frică şi de noi înşine.

Şi atunci mi-am dat seama că nu vreau să ajung ca Doc. Nu vroiam să ajung la anii lui mamaie. Nu aveam nevoie de acea căcăcioasă nemurire, de acea existenţă de vierme neputincios şi steril.

Acum fiicele erau atît de aproape că aş fi putut atinge aripile lor. Ploaia se rărise, era rozulie acum, tot văzduhul părea rozuliu, toată cîmpia. Una din fete se oprise în dreptul meu.

– Îl vrea pe Doc, îmi şopti uluită mamaie.

– Eu cred că pe mine mă vrea.

– Nu te duce! Fugi! Ascunde-te, pînă nu e prea tîrziu...

Dar eu nu vroiam să mă mai ascund. M-am ridicat pe picioarele-mi bolnave, iar ea păşise spre mine. Era uşoară şi albă, cu sînii mici şi frumoşi, cu pîntecul neted şi coapsele zvelte. Şi atunci am simţit nevoia să mă eliberez de neputinţa mea, de ţoalele acelea tari şi mirosind a putregai, împletite din rădăcini, coji şi ierburi moarte.

– Nu te despuia, am auzit-o pe mamaie strigînd. Ştii că nu se face. Te poţi contamina.

Dar mie nu-mi mai păsa. Nu-mi mai păsa de viaţa mea blestemată. Mă simţeam uşor, mă simţeam puternic. Şi, pentru o clipă, am simţit că aş putea avea şi eu aripi. Că aş putea zbura.

Am păşit încet spre zîna viselor mele, uluit că pot să merg, şi cînd ea îmi întinse o mînă, am atins-o. Degetele-i erau fierbinţi din cale afară.

– Vino, îmi şopti.

Celelalte se îndepărtaseră deja prin ploaia călduţă şi rară. Am simţit stropii pe obraji şi nu ştiam dacă era ploaia ori propriile-mi lacrimi; nu mai pînsesem pînă atunci. O clipă am privit îndărăt şi l-am văzut pe Doc cel cu trei cocoaşe, cu ochii bulbucaţi şi spume la gură, sprijinit în mîini, tremurînd încă. Am zărit-o şi pe mamaie, stafidită şi măruntă, moartă şi vie, uluită, dar şi mîndră de îndrăzneala mea.

Pe urmă am păşit, uşor şi fără grabă, în urma fiicelor înaripate ale morţii.

Ladislau DARADICI

FÎNTÎNA

Jurnalul S.F.

premiul I „Vladimir Colin '95"

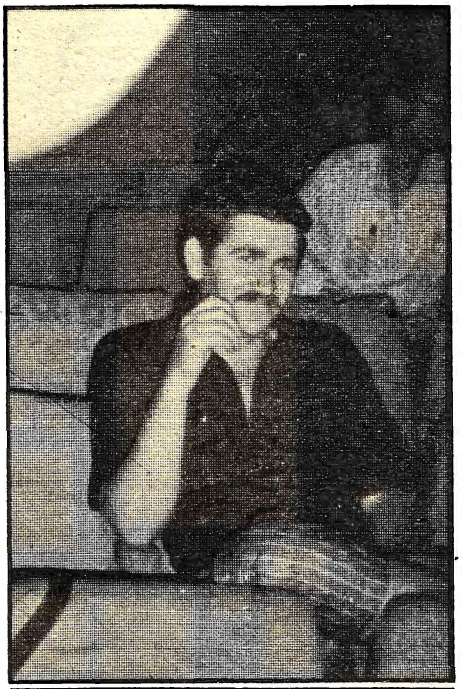

Ladislau Daradici, Zilele „Quo Vadis?", 1995

Măreția omului stă în demnitatea și luciditatea cu care-și percepe propria neputință. În schimb, dragostea de semeni și sacrificiul pot imprima existenței un sens: a ființa întru alții, jertfindu-te chiar pentru a înfrînge astfel neputința celorlalți...

Așa își zicea părintele Ioanid de cîte ori se atenta la echilibrul său sufletesc și moral: durerea devenise deja un fel de emblemă a existenței sale. Dar de-acum nu mai simțea acea silă-de-sine.

A da puținul ce-l ai - iată un gest de risipire umană!...

– E un zurliu, ziceau ei, popă nătîng și slut. Parc-a pierdut ceva și nu știe ce anume!

– E ca și cum ar avea o jenă, fu de părere Vlase. E o corcitură între nagît și catîr!

De-atunci i-au zis Jenatu; o boală cînd trăgea el cîte o jelanie, la înmormîntări, în cimitir.

Puștii l-au poreclit Brîndză, căci avea o piele albicioasă și umflată, maimuțărindu-se în urma lui: îi imitau mersul legănat, beteag, imaginîndu-și cum i-ar sta în pielea goală. Parcă erau bolnavi cu toții!

– Părinte, părinte... îi spuse într-o zi un bătrîn. Locul ăsta nu-i pentru mata...

Cînd l-a întrebat de ce, bătrînul îl privi doar cu tristețe, văzîndu-și apoi de drum.

Dumnezeu m-a răsplătit cu locul ăsta, își zise, pedepsindu-mă cu ei.

Căci era un exil de lux, dar și de umilință. Erau oameni netrebnici și bățocoritori, erau mînați parcă de o energie diabolică, erau netemători.

*

Într-o seară îl chemară la Vlase, cică era pe moarte. Se răsturnase un car cu lemne peste el, iar acum, înainte dé a-și da duhul, dorea să-l vadă. Chiar el, Vlase!

Era oare *un semn?*

Se grăbi să-i îndeplinească dorința și doar teribila liniște din uliță și din curte îl nedumeri oarecum: oare îl lăsaseră pe Vlase de unul singur chiar cînd era mai greu pentru ei? Împingînd ușa nefericitului, înțelese că totul era o farsă: Vlase chiar o-ncăleca pe Zira, o vădană turbată și albă ca marmura, cu țîțe cît două găleți pline cu lapte; se mistuiau asudînd și, zărindu-l, muierea păcătoasă rînji spre el, gemînd:

– Vii și mata, părinte?

Părăsi odaia buimăcit, și doar atunci și-a dat seama că ograda păcătosului era plină de lume: ieșiseră din tufe și de după gard, întîmpinîndu-l cu aplauze; se distrau copios pe seama exasperării lui.

A fost o zi nefastă și toată noaptea n-a putut închide ochii.

Iar a doua zi, către amiază, au secat fîntînile.

*

Se născuse la șes, urcînd aici din enigmaticul Bărăgan, chiar de acolo unde vii și morții conviețuiesc fără opreliști, unde cîinii pot fi diavoli și bîntuie oamenii-lup, unde soarele pîrjolește pămîntul și oamenii delirează-n nopțile-nstelate și cutreierate de fantomele răposaților neîmpăcați, unde totul e posibil, real și ireal în același timp, bizar, și veridic, și straniu și unde sufletul se preschimbă-n pasăre și te părăsește-n somn pentru a străbate-n zbor cîmpia și a se întoarce apoi, în zori.

Acolo oamenii erau mai blajini și mai triști, iar tu te simțeai mai aproape de Dumnezeu; suferința era parcă pretutindeni, în firea lucrurilor. Venind, deci, aici, a fost de-a dreptul uluit: aici dăinuiau pădurile și colinele sîngerii, cu mireasma îmbătătoare a poamelor; cimitirul era o adevărată grădină, un adevărat rai cu țărîna veșnic reavănă unde pînă și morții păreau împăcați cu somnul acela dulce, legănat de trilul dumnezeiesc al privighetorilor... Pretutindeni erau privighetori!

Doamne, își zise Ioanid, de asta se chinuie morții noștri și pleacă, și revin, și-s zbuciumați, și-i terorizează pe cei dragi. Cum să zaci în pămîntul ăla veșnic arzînd, otrăvit și sărac, însîngerat și blestemat?

Era fascinat scrutînd Mureșul limpede și domol: Te-ai desăvîrșit, Doamne, plămădind așa o lume!

Căci ăsta era locul.

Dar oamenii? Zi de zi, minții lor bolnave născeau ceva întru batjocorirea și umilirea lui. Îl încercau la nesfîrșit, aproape că se obișnuise cu gîndul, în același timp însă rugîndu-se pentru ei.

*

– E blestemu' lui Jenatu, conchise cu satisfacție Vlase în după-amiaza aceea a secării fîntînilor, și pînă seara vlăjganii au și spart cu bolovani geamurile căsuței parohiale.

Era o confruntare între bărbați, femeile rămaseseră în expectativă, răspîndind, însă, la adăpostul îndeletnicirilor domestice, zvonuri și păreri.

Cert e că pe malul acela de Mureș fîntînile n-au mai secat de pe vremea dacilor, iar acum nu era nici măcar secetă, apele rîului n-au scăzut cîtuși de puțin, de parcă o teribilă forță ar fi zăgăzuit toate izvoarele subpămîntene - era un adevărat mister! Căci Dumnezeu nu putea pedepsi astfel, trebuia să fie deci necuratul, pesemne că preotul ăsta netrebnic și-a vîndut sufletul, domic să se răzbune pe ei.

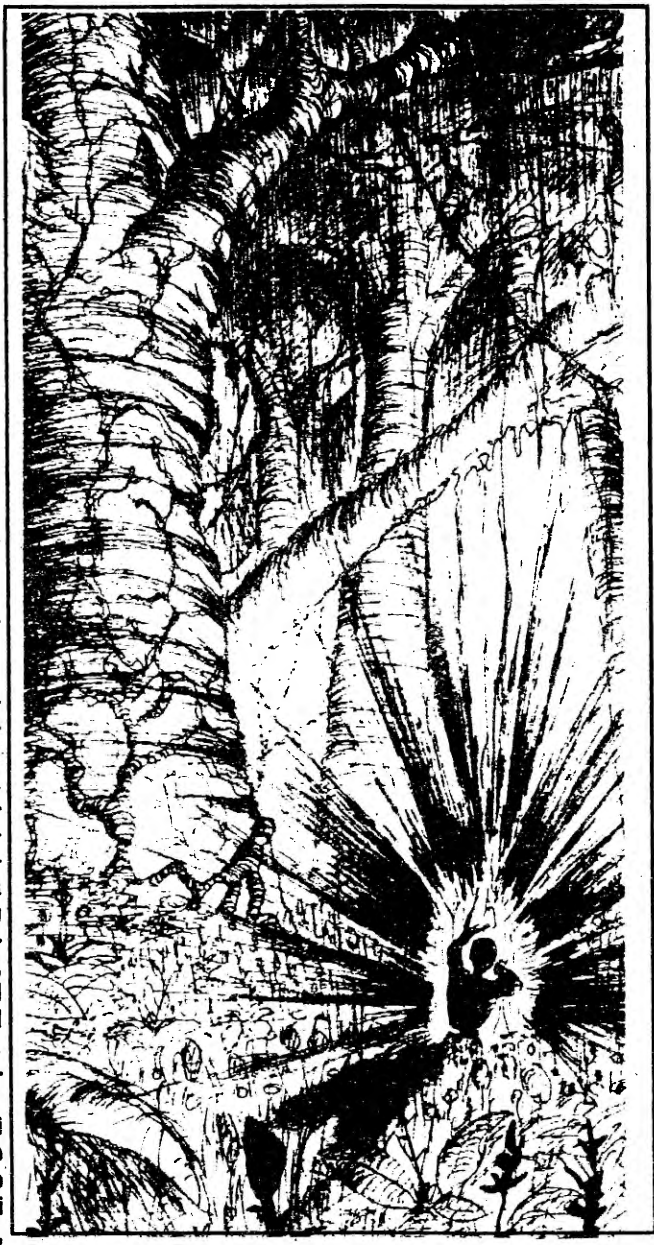

De suferit însă, suferea tot el, Ioanid, căci în timp ce ei își cărau în butoaie apă din pădurea de dincolo de coline, lui i-au interzis să calce pe acolo. A rezistat, căci în fiecare dimineață găsea în grădină, la adăpostul gardului, un ulcior cu apă. Se simțea însă tot mai singur, mai inutil. Se ruga pentru ei, dar și pentru propriile păcate, de parcă el ar fi fost într-adevăr vinovatul. Devenise conștient: nu poți suferi, oricum, pentru toți, acest lucru depășește puterile noastre. Omul are un suflet infirm, o inimă mult prea strîmtă, ceva insuficient, chiar și pentru sine. Iar egoismul nostru e, de fapt, neputință. Degeaba îi privim pe ceilalți: ne vedem în ei ca într-o oglindă. Ne ascultăm pe noi înșine, chiar și atunci cînd

ascultăm pe noi înșine, chiar și atunci cînd ar trebui să ne preocupe ceilalți. Și, atunci, cum e posibil să trăim pentru ei? Cum poți muri pentru ei, cînd ei trăiesc dincolo de tine?

Doamne, ajută-mă să nu-mi pierd mințile și credința, și iartă-i: dă-le apa înapoi...

Însă EL nu părea să-l audă. Iar Ioanid știa: era un răstimp, o nouă încercare.

Iar a treia zi, ieșind în curte cu gîndul de a merge în grădină, un miros îngrozitor îi umplu nările: era miros de hoit, de putreziciune. Și ceea ce era mai curios: venea de undeva de aproape.

Nu i-a trebuit prea mult ca să descopere sursa: găsise, în propria-i fîntînă, peste o duzină de mițe moarte.

*

Legă un bolovan de o funie, slobozindu-l în adînc: trebuia să afle adîncimea fîntînii.

Nouă metri deci, socoti. De unde să fac rost de o astfel de scară?. Putea s-o aducă pe cea de la pod, avea vreo patru metri. Iar cinci metri, pînă la scară, putea coborî și pe funie...

Dar mirosul?

Și hoiturile?

Puteai leșina acolo, cine te mai scotea? Plus că era și întuneric: îi trebuia un felinar și un sac pentru pisicile moarte.

Legă scara de funie, coborînd-o, pe urmă legă capătul de sus al funiei de un stîlp de beton.

Numai să nu cad, gîndi, să-mi mai rup odată piciorul, că de-aici nu mă mai scoate nimeni!

Da. Un hoit în plus, pe urmă putea veni și apa...

Era cam răcoare acolo jos, e ca într-o criptă, își zise. Și rîse. Pe urmă începu să verse: e ca-n iad, se corectă. Căci mirosul acela de mortăciune era insuportabil. Iar cînd n-a mai avut ce să verse și felinarul ardea, încărcă leșurile mițelor în sac, mai adună ce mai adună de pe acolo, o bucată de tablă ruginită, o cărămidă spartă, cîteva pietre. Trebuia să urce și să facă rost de var ca să dezinfecteze fîntîna. Pe urmă avea să scoată toată apa afară - apa care va veni - și tot așa, pînă avea să golească de cîteva ori puțul!

Toate astea le știa de acasă, iar acolo, în Bărăgan, fîntînile erau adînci, inimaginabil de adînci și, cum obișnuiau să spună bătrînii, mai întotdeauna bîntuite de strigoi. Aici însă nu era nici o primejdie: Doamne, cîtă deosebire de la un loc la altul...

Apoi își aduse aminte de oameni, de toată răutatea lor, și începu să se roage.

Legă gura sacului, pe urmă legă sacul de scară. Pe scară avea să se urce lesne, urmînd apoi frînghia de care era legată scara și sacul cu mortăciuni. Se rezemă de pietrele reci, trăgîndu-și sufletul, pregătindu-se pentru urcuș. Și atunci se petrecu minunea: una din pietre se dizlocă, lovindu-i genunchiul bolnav, iar acolo unde fusese, rămase un gol părînd mult mai adînc decît bolovanul.

Ioanid aprinse felinarul, luminînd locul. Uluit, mai-mai să tragă o înjurătură: în fața lui se căsca un gol prelung, imens, ca o grotă.

Își băgă mîna acolo, începînd să lărgească gaura, scoțînd cîteva pietre mărunte, cîțiva pumni de nisip și bucăți de argilă. Întinse brațul cu felinarul înăuntru, băgîndu-și chiar capul: dădu de un culoar înalt cît o statură de om, aproape cilindric, era umed și strălucitor, iar jos, un firicel de apă se prelingea de-a lungul, clipocind jucăuș. Era ceva ce trebuia văzut, se pare că Domnul îi mai rezervase o surpriză!

Îi mai trebuia o haină, căci frigul îl pătrunse pînă-n oase, și un tîmăcop. Năzuia la un singur lucru: ca, pornind pe firul acelui pîrîiaș neastîmpărat, să găsească o sursă mai consistentă de apă. Poate că pînă la urmă satul putea fi salvat. Și-și făcu cruce, rostind o rugăciune.

Da, Doamne. Pînă aici toate-s bune și frumoasele Iar de aici încolo, om trăi și-om vedea...

*

I-a trebuit aproape o oră ca să iasă din fîntînă și să coboare iar. Cărase după el și sacul, aducînd tîmăcopul în schimb. Pe urmă se apucă de lucru.

După încă o jumătate de oră reuși să pătrundă în tunel. Într-o mînă cu felinarul și-n cealaltă cu tîmăcopul, porni prin labirintul subteran.

Acolo, în adîncul pămîntului, timpul căpătase dimensiuni neobișnuite: minutele deveneau ore, poate și din pricina tăcerii de mormînt spartă pe alocuri doar de clipocitul apei. Era umezeală și frig, ceva îi apăsa

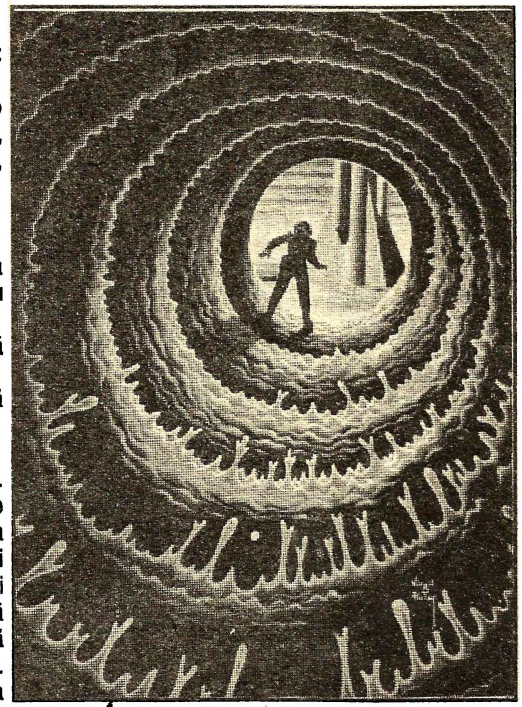

tot trupul. Îi era teamă și gura i se uscase.

Îngenunche, aplecîndu-se și sorbind dintr-un căuș: apa era bună, dar nespus de rece. Erau locuri în care culoarul acela se îngusta îngrijorător, lărgindu-se apoi brusc ca gura unei pîlnii; pășea pe suprafețe umede, uneori pe stîncă sau un fel de calcar ori gresie, alteori aproape lipindu-se de lutul saturat de apă.

Chiar și pereții erau îmbibați, aerul i se părea tot mai fluid, mai rece. Înainte întuneric, întuneric și-n urma lui, însă pereții uzi și parcă lustruiți de o palmă imensă reflectau lumina cărămizie a felinarului, creînd un joc fascinant de lumini și umbre. Apoi i se păru că aude un vuiet îndepărtat, ca un fluviu imens, ca un ocean în clocot lovind cu furie malurile stîncoase.

Poate că păcătuiesc coborînd aici... își zise. Poate că fac ceva ce nu-i place lui Dumnezeu.

Și reuși să se mai roage puțin, apoi însă nu se mai gîndi la asta.

Acum pășea mai rar: tunelul se lărgise, ocolind întotdeauna spre stînga, ca labirintul unei cochilii imense. Pereții păreau de marmură albă cu reflexe albăstrui și, din nou, răzbătu acel vuiet, poate era doar ecoul unor zgomote îndepărtate, amplificate de această imensă scoică subterană.

Un ocean, aici?

Parcă erau valuri ce se spărgeau de un tărîm înalt de granit, parcă era fluxul și refluxul, condensate și amplificate într-un unic efect. Poate că răzbăteau dintr-un alt timp; Ioanid înainta șchiopătînd, avea senzația că în tot visul ăsta straniu și splendid în același timp Dumnezeu nu are nici un amestec. Și nici măcar oamenii aceia răi și de neînduplecat.

Da, da, gîndi.

Era chiar marea. Acea mare pe care n-o văzuse niciodată, dar pe care și-o imaginase de atîtea ori!

Apoi își dădu seama că e singur. Se simțea teribil de singur. Întotdeauna l-a însoțit singurătatea, acum, însă, se amplificase totul.

Doamne, ce mormînt! își zise.

Dar nu se mai rugă. Pe urmă rîse: din cochilia asta n-ai putea nici măcar învia!

Poate că ar fi trebuit, atunci, să se întoarcă. Dar vuietul acela...

Și valurile...

Oricum, era prea tîrziu: de undeva, de sus se desprinse o fîșie de argilă mustind a apă, lovindu-l și stingînd felinarul. Întunericul era absolut, era însă prea rece și mult prea umed. Reuși să aprindă un băț de chibrit, acum felinarul ardea din nou. Valurile răzbăteau tot mai de aproape.

Își lipi urechea de peretele ud, încercînd să localizeze sursa.

Erau locuri în care vuietul se estompa, părînd îndepărtat și șters. Trebuia să mai înainteze, pătrunzînd și mai adînc în labirint, în cochilie: acum murmurul acela lichid se auzea de pretutindeni, între el și oceanul acela real sau ireal aflîndu-se doar un perete îngust ce putea fi înlăturat.

Știa că va izbuti, chiar dacă va trebui să plătească prețul...

Și după ce găsi un loc adecvat pentru felinar, ridică tîmăcopul, izbind în peretele tunelului.

Reuși să desprindă o bucată bună de calcar; în locul acela apa țîșni, stropindu-i obrazul. Apoi lovi din nou, ceva mai încet, mai calculat, vrînd parcă să-și prelungească destinul chinuit și inutil.

Căci întotdeauna a știut că este un om slab, întotdeauna a fost slab și singur. I-ar fi trebuit dragoste, mai multă dragoste, în același timp însă temîndu-se de dragostea oamenilor. A crezut în Dumnezeu, dar n-a reușit să creadă în oameni. Niciodată n-a crezut cu adevărat în ei, n-avea încredere nici măcar în sine.

Doamne, viața asta! Poate, aducîndu-mă aici, voi putea face, în sfîrșit, ceva pentru ei...

Izbi din nou, însă apa se prăbușea deja cu o putere imensă, inundînd labirintul. Felinarul se stinse, dar nu mai conta. Ioanid își lipi spatele de peretele umed, mai încercînd, cu o singură mînă, să lărgească gaura aceea.

Era însă inutil: furia valurilor desăvîrșise lucrarea, cochilia se umplea ca de potop, plesnind, masa de apă căutîndu-și drum cu furie spre izvoarele fîntînilor, spre izvoarele pîraielor, spre toate izvoarele posibile de pe pămînt.

Și astfel se desăvîrșise, într-adevăr, lucrarea.

EPILOG

Măreția omului stă în demnitatea și luciditatea cu care-și percepe propria-i neputință. În schimb, dragostea de semeni și sacrificiul pot imprima existenței un sens; a ființa pentru alții, jertfindu-te chiar, pentru a înfrînge astfel neputința celorlalți - iată un gest de risipire umană!

În seara aceea fîntînile oamenilor se umplură din nou de apă.

Era o apă limpede, dulce și rece ca gheața. Doar că, spunea cineva, parcă avea un ușor gust de aghezmă.

Paula ROBINSON

DARUL

– Bleah! făcu căpitanu.

Diplomatul Max Douglas trebui să chicotească, însă rîsul său se dizolvă rapid într-un acces de tuse. Căpitanul avea dreptate: Segoorii erau absolut neatrăgători după standardele umane. Imaginea afişată pe ecranul computerului aducea cu un calmar sau cu un melc suferind de o urticarie solzoasă.

– Ce sînt cheagurile alea? întrebă căpitanul.

– Piele moartă, esenţialmente. Mediul lor de acasă este foarte ploios. Cheagurile îi ţin umezi.

Îşi şterse nasul cu un şervetel.

Căpitanul îşi întoarse privirea de pe ecranul computerului la Max.

– Cît timp o să ai, ăăă... cum îi zice?

– Răceală. Am o răceală.

Max clipi iritat. Toţi cei pe care îi văzuse în ultimele trei zile îl întrebaseră de ea, aşa că acum spuse din proprie iniţiativă:

– Ştii că echipa medicală răspîndeşte viruşi dezactivaţi pe cale genetică pentru a ţine în stare bună sistemele noastre imunitare? Ei bine, pur şi simplu s-a întîmplat să iau unui dintre ei care trecuse, prin mutaţii, în forma lui iniţială.

– Eu îl voi lua?

– Nu. Imediat ce m-am îmbolnăvit, echipa medicală a introdus un vaccin în mîncarea tuturor oamenilor de la bord.

Max suflă puternic într-un şervetel.

– O să fii bine! spuse mai apoi.

Căpitanul încuviinţă şi dădu să plece.

Vai, mulţumesc pentru compasiune, îşi zise acrit Max. Era foarte necăjit că se îmbolnăvise tocmai în timpul negocierii cu Segoorii. Se ştia că aceştia erau capricioşi - poate datorită propriei lor lipse de confort, din cauza căreia li se jupuia pielea. Se părea că sistemul lor de propulsie interdimensională nu putea să funcţioneze dacă întreaga navă nu era menţinută la un anumit nivel de temperatură şi umiditate. Segoorii erau nevoiţi să accepte disconfortul fizic ca preţ al vizitei. Asta îi făcea irascibili, lucru care nu-l bucura deloc pe Max. Medicamentele pe care i le administrase echipa medicală îl ameţeau şi încă mai simţea simptomele răcelii. Cum trebuia să negocieze drepturile pentru patru planete, cu toate distracţiile astea pe cap, nu se putea spune. Însă de negociat avea să negocieze. Ambasadorul Segoorii, Şapte Tentacule cu Pete, urma să vină la bord peste trei ore. Încordarea dintre omenire şi Segoori apăruse din pricina unui mic şir de lumi locuibile din al treilea sector. Segoorii colonizaseră două înainte ca populaţia umană să se infiltreze în zonă, însă cele patru rămase libere erau reclamate de ambele părţi.

Lui Max i se ordonase să obţină cel puţin trei dintre planete, dar, din nefericire, Segoorii nu păreau dispuşi să le împartă.

– Scuzaţi-mă! Domnul Douglas?

– Mm?

Preocupat, aruncă o privire videofonului.

Apăru imaginea unui tehnician clasa a IV-a, administrator a.k.a.

– Domnule, mi s-a spus să vă contactez pentru instrucţiuni. Există nişte condiţii deosebite de care va avea nevoie ambasadorul Segoorii? Temperatură, umiditate...?

Max pufni cînd se întinse după dosar.

– Am să las instrucţiunile în computer!

Bărbatul cel tînăr încuviinţă printr-o mişcare a capului şi dispăru.

Privind chiorîş dosarul, cu ochii încreţoşaţi, Max puse mîna pe tastatură şi începu să bată. Introduse datele repede şi, după ce le aruncă o privire fugară, şterse ecranul, fără să observe greşeala din coloana temperaturilor.

***

Şapte Tentacule cu Pete aştepta nerăbdător în sala unde urma să aibă loc întîlnirea. Se întrebă dacă oamenii erau cu adevărat interesaţi de planetele în discuţie. Deşi umezeala din cameră era binevenită, temperatura era mult mai scăzută, făcîndu-i pielea jilavă, moartă, să atîrne în falduri încheiate. Era tentat să refuze să negocieze pînă ce climatul avea să fie ajustat în mod corect, lucru care s-ar fi putut să nu se întîmple niciodată de vreme ce solicitările făţişe erau împotriva protocolului. Numai înţelegerea faptului că asta avea să-i lungească şederea îl făcu mai tolerant faţă de lipsa de confort.

Invadatorul din Marte, 1953

N-avea nici o relevanţă că mediul propriei sale nave era chiar şi mai puţin plăcut. Oamenii nu erau constrînşi de condiţiile unui propulsor interdimensional. Dacă ei nu se puteau deranja să-i asigure un climat confortabil, atunci era posibil ca nici el, Şapte Tentacule cu Pete, să nu străduiască să-i mulţumească.

Îşi scărpină pielea înmuiată şi solzoasă, iar apoi şuieră. Unde era acest Max Douglas? Întotdeauna îşi lăsa colegii diplomaţi să aştepte? Şapte Tentacule cu Pete stătea în camera aceasta neplăcută de peste opt minute de-ale oamenilor şi jură să-l facă pe diplomatul uman să regrete, dacă mai trebuia să aştepte mult. Ce alte făpturi ar fi vrut să obţină de la el drepturile pentru patru planete fără un dar prenegociativ? Nimeni nu accepta ceva în schimbul a nimic! Dacă voiau planetele lor preţioase, bine! Însă mai întîi trebuiau să vină cu o ofertă deosebit de interesantă.

Şapte Tentacule cu Pete tocmai era pe cale să se plîngă în intercom cînd uşa se deschise şi apăru Max Douglas, ţinînd în mînă o cutie cu şervetele.

– Scuzaţi-mă! spuse Max, încercînd - fără succes - să pară demn cînd îşi suflă nasul. Ambasadorul Segoorii nu arăta prea fericit. Max nu ştia sigur dacă putea să citească limbajul facial şi corporal al rasei Segoori, însă bucăţile de piele moartă păreau teribil de inconfortabile.

Dregîndu-şi vocea, Max trase concluzia că era foarte puţin probabil ca negocierile să decurgă uşor.

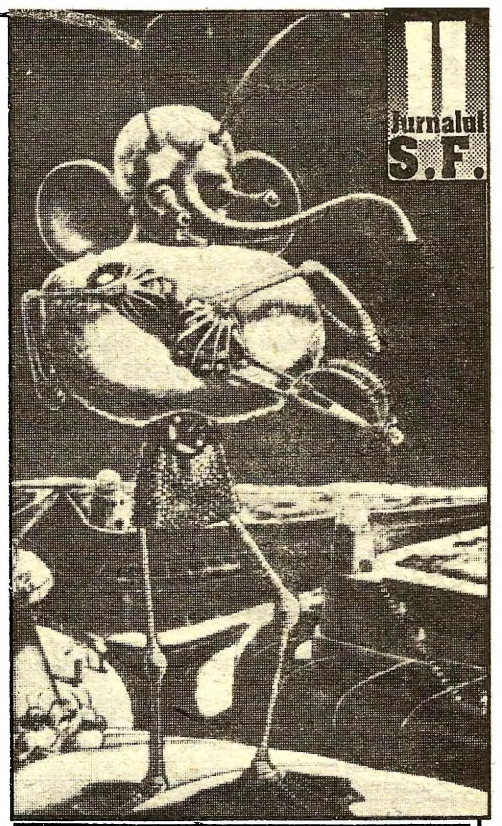

Un marţian, apărut în Science-Fiction Plus, 1953

– Eu... ăăă, se bîlbîi el şi îl apucă un acces de strănuturi.

Ambasadorul Segoorii clipi, însă pedunculii oculari îi rămaseră rigizi. Apoi şuieră. Nu, gîndi Max, n-arată deloc bine.

***

În mijlocul celei de-a treia zile, Şapte Tentacule cu Pete ceru o întrerupere. Lui Max îi displăcu să o acorde - îl făcuse pe ambasador să cedeze drepturile doar pentru o singură planetă - însă nu discută. În definitiv, răceala lui era mai gravă ca oricînd. Temperatura scăzută din încăperea întîlnirii nu-i făcuse deloc bine. Însă spera că ambasadorul apreciase climatul bine reglat.

Se duse la cea mai apropiată toaletă. Chipul din oglindă părea mai bătrîn cu cîţiva ani, avea ochii umflaţi şi un nas roşu. Max gemu, înşfăcînd un şervetel.

Era încurcat că dosarul său nu pomenea de vreun dar prenegociativ. Şapte Tentacule cu Pete părea ofensat că nu primise unul. Nu era de mirare că ambasadorul Segoorii se afla într-o toană atît de proastă. După ce că se simţea inconfortabil din punct de vedere fizic, mai şi credea că fusese insultat.

Max se îndreptă către o bancă din partea opusă chiuvetei. Frecîndu-şi faţa, se întrebă ce lucru de preţ pentru Segoori avea el sau tovarăşii lui. Şapte Tentacule cu Pete nu putea fi uşor de impresionat. Segoori era cu mult înaintea oamenilor din punct de vedere tehnologic. Ce nu aveau, puteau sintetiza, iar cele mai sofisticate echipamente ale oamenilor le găseau demne de a fi luate în rîs.

– Domnule Douglas?

Max îşi ridică privirea. Tehnicianul cel tînăr stătea în cadrul uşii.

– Ambasadorul, domnule, se bîlbîi el. A, ăăă... plecat!

***

Max gemu şi îşi sprijini capul greu în mîini.

Încercările de a comunica cu Segoori se ciocniră de o tăcere glaciară. Epuizat, Max îi ceru căpitanului

?! Jurnalul S.F.

să-l cheme dacă se schimba ceva și se duse în apartamentul său pentru a se odihni.

Țiuitul dureros care îl scula o oră mai tîrziu păru să vină din adîncul capului. Max, avînd limba uscată din cauză că respirase pe gură, se așeză în capul oaselor pe pat și activă vidfonul.

– Da?

Apăru chipul căpitanului.

Segoori amenință că vor trage în noi, zise lapidar, căpitanul. Vino în sala de ședințe.

***

Max intră în sală tușind. Căpitanul îi aruncă o căutătură dezaprobatoare, apoi privirea i se întoarse repede la ecranul navei, pe care se deslușea imaginea lui Șapte Tentacule cu Pete.

– ... clar un act provocator deliberat asupra ambasadorului. Nu înțeleg motivul pentru care m-ați infestat cu virusul vostru, dar...

– L-am infestat? făcu Max.

Buimăcit, se întoarse spre căpitan.

– Parcă echipa medicală spunea că non-umanii nu pot lua virușii noștri!

– Se pare că s-au înșelat, murmură căpitanul. Privește-l!

Într-adevăr, Șapte Tentacule cu Pete arăta altfel. Deși nu tușea sau strănuta, pielea îi era acoperită cu un strat gros de mucus.

– Bleah! făcu Max involuntar.

– Înainte să luăm măsuri agresive vi se oferă o jumătate de oră ca să puneți la punct un tratament, concluzionă Șapte Tentacule cu Pete.

Cu asta, pedunculii oculari i se lungiseră - un semn de mînie, bănui Max - și ecranul deveni opac.

Echipa medicală spune că le vor trebui cel puțin două zile pentru a descoperi cum să vindece un Segoori, zise căpitanul. Am chemat nava lor, dar în clipa cînd le-am zis că avem nevoie de ajutor s-au enervat și au închis.

– Se pare că nici lor nu le plac virușii mai mult decît mie, murmură Max. Computerul le întrerupse conversația anunțîndu-i că nava Segoori își pregătise armele.

– Sper că ne poți scoate din beleaua asta, zise căpitanul pe un ton răgușit.

Max răspunse cu o înjurătură printre dinți. Brusc, își dădu seama cît de nepregătit era. Omenirea știa despre Segoori deoarece aceștia vorbiseră de ei - și în mod clar, nu era suficient.

Căpitanul se holbă la Max.

– Acum ce facem?

Max tuși și își drese glasul.

– Nu știu.

– Nu putem să luptăm cu ei. La naiba, nici măcar nu știu cum funcționează jumătate din sculele lor.

– Am putea să fugim de ei.

– Nu și cu propulsia lor interdimensională!

Max își șterse nasul.

– Atunci să ne rugăm!

Termenul de o jumătate de oră se scurse fără ca atacul promis să aibă loc. Max și căpitanul discutau ce mișcare să facă atunci cînd Șapte Tentacule cu Pete apăru brusc pe ecran.

Pielea sa devenise netedă și umedă. Bucățile de epidermă moartă dispăruseră, fiind înlocuite cu un înveliș sănătos și neted. Pedunculii oculari ai lui Șapte Tentacule cu Pete erau ușor îndoiți - un semn de plăcere, spuneau însemnările - iar ținuta lui era mult mai destinsă.

Max începu să vorbească, însă Șapte Tentacule cu Pete îl întrerupse

– Trebuie să-ți mulțumesc, Max Douglas, pentru darul tău excelent.

Max se încruntă.

– Cu plăcere. Șapte Tentacule cu Pete, însă...

– Trebuie să ne ierți pentru transmisiile noastre de mai devreme. Atunci încă nu ne dădusem seama că virusul este o ofertă prenegociativă.

Pedunculii oculari ai lui Șapte Tentacule cu Pete se curbară încă puțin.

– Niciodată n-am fost în stare să descoperim un medicament potrivit pentru sporirea secreției noastre de mucus. Folosirea unui virus în acest scop este o metodă foarte inteligentă. Îți sîntem profund recunoscători pentru ușurarea ce ne-ai adus-o.

Pedunculii săi oculari erau acum aproape de două ori mai îndoiți.

– Sper că mă vei lăsa pe mine și pe cîțiva tovarăși de-ai mei să venim la bord.

– Ăăă, firește, se bîlbîi Max.

– Am fi recunoscători dacă ne-ați procura un lot de virusi.

Șapte Tentacule cu Pete făcu o pauză.

– Tovarășii mei sînt nerăbdători să fie înfectați. Putem veni chiar acum?

– Da, spuse Max, reușind să scoată cuvîntul printr-un șir de strănuturi.

– Excelent!

Alți Segoori apărură în spatele lui Șapte Tentacule cu Pete; aveau pielea încă jupuită și uscată.

– Atunci, pe curînd!

Cînd ecranul se opaciză, Max îl privi pe căpitan, a cărui gură încă era căscată de surpriză.

– Voi avea nevoie de un lot de virusi înghețați, spuse. Adevărat! Din aceia care te îmbolnăvesc.

Căpitanul încuviință mașinal. Dîndu-și seama că încă mai avea gura deschisă, și-o închise, iar apoi clipi din nou.

– Cred că trebuie să merg să-l salut în numele tău.

– Te rog, zise Max, și un zîmbet - primul de cînd răcise - îi zvîcni pe buze; se părea că negocierile aveau să fie acum mult mai ușoare. Vin și eu după ce vorbesc cu echipa medicală.

Cu asta, Max apucă un șervețel și se îndreptă în fugă spre coridor, binecuvîntîndu-și cu fervoare nasul care îi curgea.

Traducere de Cătălin Tenița

Jean-Lorin STERIAN

OFICIANTUL

Primul spot publicitar al dimineții reprezenta un grup de preoți zîmbitori și dolofani, ținînd în mînă butelcuțe rozalii cu aghiazmă, totul pe un fond muzical de Bach, prelucrat pe computer. Cu litere azurii, în josul ecranului apăru un număr de telefon și mesajul „Noi sfințim totul". Scuipă plin de silă înspre televizor, fără să se dea jos din pat. În clipul următor se prezenta un set format dintr-o cruce gonflabilă, un fel de coroniță din plastic verzui și o mantie de mătase de un alb imaculat, totul la incredibilul preț de 3400 crishti. Urmă o scurtă prezentare a filmului de la ora 13, VIAȚA SF. Eusebiu vru să mai flegmeze o dată dar își simțea gîtul prea uscat și se mulțumi să arunce cu o șosetă murdară. Încercă să-și aducă aminte de vremurile cînd avea 35 de canale pe care le putea schimba oricînd ar fi dorit. Își băgă capul sub pernă. Difuzorul televizorului urla în continuare „Prescură de o calitate excepțională, numai la complexul SF. Pavel". Măcar dacă ar fi putut să oprească hardughia care mergea încontinuu. Ce i-ar mai fi tras un picior, însă asta ar fi însemnat apariția în mai puțin de două minute a patrulei Arhanghelilor și nu ar fi fost ceva prea plăcut. Probabil ar fi fost nevoit să-și petreacă următorii ani închis la Jilava, avînd drept pereți și tavan ecrane imense care ar fi repetat non-stop cretinele reclame. Despre rafinamentul și perversitatea lui Inocențiu, Preasfîntul Director al Centrelor de reeducare creștină, se povesteau multe. Centrele erau întotdeauna pline fiindcă păcate erau multe și trebuiau ispășite. Trăiau într-o căcăstoare sfințită, asta este. Dacă ar fi avut cum, ar pune dinamită în toate localurile Lor. Se uită în calendarul electronic afișat deasupra patului. Azi se sărbătoreau Sfîntul Achepisma, Iosif și Aitala Diaconu. Trei labagii.

„Din colecția *Rugă de seară*, o nouă carte de rugăciuni, tipărită în condiții grafice deosebite, în ediție de iux. Tiraj limitat, nu ratați ocazia!"

„Săpunul Patriarh, purifică pielea și sufletul. Roboțelul-duhovnic, tovarășul ideal al copiilor d-voastră. Dințișori de îngeraș/Pentru copii drăgălași; pasta de dinți/Îngeraș pentru copii ascultători".

Privi cu ură televizorul și începu, încet, să se îmbrace. Azi era ziua lui de oficiat în biserică așa că îmbrăcă sutana împăturită din șifonier.

Își pusese pe dedesubt un tricou jerpelit cu două tipe blonde, numai în slip, rămas de la taică-su, din vremurile bune. Dacă i l-ar fi văzut cineva ar fi dat de dracu și asta îl făcea să se simtă atît de rebel. Înjură cu poftă legea 841 care prevedea ca, lunar, fiecare cetățean în vîrstă de peste 24 de ani să slujească timp de opt ore într-un lăcaș de cult.

„JESUS CHRIST SUPERSTAR într-o distribuție magnifică va fi pusă în scenă începînd de joi, la Casa Poporului Credincios - bilete la prețuri minime. Șamponul sfințit TREI MAGI vă protejează părul și alungă mătreața pentru totdeauna. Șamponul sfințit pentru oameni moderni".

Ieși trîntind ușa. Ajuns în stradă respiră adînc aerul rece. Era începutul lui noiembrie și frigul începuse să muște din ce în ce mai tare. Pînă la biserică nu era prea mult așa că o luă pe jos, amestecîndu-se în mulțimea cenușie. Trecu prin fața colegiului de maici unde o cunoscuse pe Cristina (jumătate din fetele pe care le cunoscuse se numeau Cristina iar unul din trei amici purtau numele de Cristian) și se opri puțin în fața impunătoarei primării pe care scria mare Republica Ortodoxă România. Preoți grăsani și mulțumiți intrau și ieșeau din sediu privind nepăsători în jur. Ar fi vrut să le facă un gest obscen dar, spre binele lui, se abținu. Trecătorii mergeau posaci, cu capul în pămînt, cu excepția unei babe mistice ce răcnea spre cer extaziată „mulțumescu-ți Doamne pentru raiul pe pămînt". Ceilalți o priveau cu dezgust, neîndrăznind nimeni să se atingă de ea. Arhanghelii vegheau întotdeauna. Se sprijini de un stîlp. În față avea un imens panou publicitar reprezentînd un bătrînel bonom și un număr de telefon unde putea fi sunat Confesorul perfect ca să-ți mărturisești păcatele, pe ale tale și mai ales pe ale altora. Și cînd te gîndești că toate acestea ar fi putut fi evitate dacă guvernul socialist din 2025 nu ar fi fost atît de impopular încît lumea să accepte lovitura de stat a extremiștilor religioși. Atunci păruse o soluție bună dar uite unde se ajunsese. Vai, cît se înșelaseră. Zîmbi amar și porni mai departe repetînd în minte primele cuvinte ale liturghiei.

Jurnalul S.F.

Ladislau Daradici

Recviem pentru un arbore

Așa că l-au tăiat. Primăria a dispus ca toți plopii din oraș să fie eliminați, se pare că de la o vreme deveniseră un adevărat pericol. Numai cu furtuna aceea din iulie se prăbușiseră treisprezece: un bătrîn fusese ucis, o casă avariată, iar vitrinele unor magazine distruse. Ca să nu mai vorbim de automobile turtite, de fire și cabluri rupte, drumuri blocate și așa mai departe. Categoric, fusese o greșeală plantarea lor.

Cît erau mici, nimeni nu s-a sesizat, cu toate că plopul nu era specificul regiunii. În jurul orașului se întindeau coline împădurite, erau acolo trei goruni, paltini și mesteceni. Ar fi fost un chilipir să faci rost de puieți și să transformi orașul într-un parc imens, o prelungire firească a acelor păduri.

Așa că l-au tăiat și pe el.

*

Oare cîți dintre ei i-au deslușit în toți anii aceia șoaptele înăbușite de deznădejde, scîncetu-i implorînd înțelegere și îndurare? Păsările, poate? Gîzele minuscule, licuricii?

Ramurile-i foșgăiau tot timpul de vietăți, iar în nopțile întunecate părea învăluit de un nimb mirific, verzui.

Oare cîți i-au atins trunchiul zvelt ca o coapsă perfectă, îmbrățișîndu-l apoi și simțindu-i zvîcnetul îndepărtat și neistovit al inimii răzbătînd din adîncuri?

*

Nimeni n-a știut de unde au fost aduși. Oricum, în comparație cu speciile existente prin împrejurimi, era un lemn păcătos: slab, apos, nerentabil. Și nici măcar igienic: pe frunzele crude, la începutul fiecărei veri, se adunau mii și mii de omizi - erau o pacoste, cădeau pe trotuare și pe terasele oamenilor. Însă concetățenii mei au înțeles toate astea doar peste ani, cînd a fost prea tîrziu. Iar oficialii orașului dădeau, ca de obicei, dovada unei prea evidente opacități ca să-i convingi de inutilitatea unor plopi.

Mai ales că în faza aceea nici nu prezentau vreun pericol.

*

O noapte geroasă de decembrie. Mă trezesc din somn. Am visat că oamenii din preajma mea se opresc, își ridică rînd pe rînd brațele spre cer și devin arbori.

Alerg printre ei, acum toți par la fel, femei, bărbați - nu întrezăresc nici o deosebire între ei. Îmi caut plopul, nu-l găsesc. Întregul oraș a devenit un-oraș-de-plopi tineri și bătrîni.

O strig desperat pe Alice, dar în zadar. Sînt înconjurat de un adevărat zid de plopi. Și simt: e un zid ostil.

Alice, spune-le tu. Spune-le...

Aș plînge. Privesc pe geam. E o noapte geroasă și senină. Deschid fereastra. Nu-mi pasă de frig. Și atunci aud scîncetul.

– Ce-i? mă întrebă, plictisită, Lidia...

– Auzi? Plînge plopul...

– Ai înnebunit, îmi spune. Iar începi?! Închide geamul ăla: vrei să înghețăm?

Mă cuibăresc neputincios lîngă trupu-i prea tînăr, dar împlinit, și-mi îngrop cu remușcare fața în sînii-i mirosind a pîine caldă. Mă întrebă:

– Cine dracu' mai e și Alice?

*

Cît a trecut de atunci?

Treizeci de ani?

Un arbore crește mai repede decît un om și, de obicei, dăinuie mai mult.

Mulți au și uitat zilele acelea cînd soldații au împînzit orașul, săpînd sute și sute de gropi în jurul blocurilor, pe marginea străzilor. Ziceai că se pregătesc de război, parcă săpau tranșee. Oamenii s-au mirat: gropile erau multe și prea adînci. Copiii s-au bucurat, profitînd cîteva zile de ele pentru joaca lor. Doar cîte un bețiv făcea scandal, în zori, cînd se trezea din beție, în timp ce părăsea plin de vînătăi și noroi, groapa în care nimerise de cu seară.

În zilele acelea au fost violate patru sau cinci femei. Doi sau trei soldați au și fost condamnați.

Despre toate astea însă, s-a vorbit prea puțin.

*

Oare cum mai poți privi în ochii unei femei violate?

O iubeam pe Alice, dar oare am mai fi putut trăi alături?

Soldații au prins-o. Erau trei. I-au legat mîinile, i-au astupat gura. Pe urmă au tîrît-o în parc, pe malul rîului.

Nu a fost noapte, în acești treizeci de ani, să nu-i aud scîncetul.

*

Cînd puieții au fost aduși, erau rezistenți deja. Nu s-a uscat nici unul și, în cîțiva ani, orașul a fost pur și simplu invadat de plopi. Și au trecut alți și alți ani, plopii ridicîndu-se vertiginos deasupra imobilelor, parcă amenințîndu-le. Iar în anul acela au fost două vijelii pe cinste. A fost nevoie de cîte o săptămînă ca să se curețe străzile și zonele verzi de trunchiurile doborîte și de crengi.

Dispoziția primăriei n-a mirat pe nimeni.

*

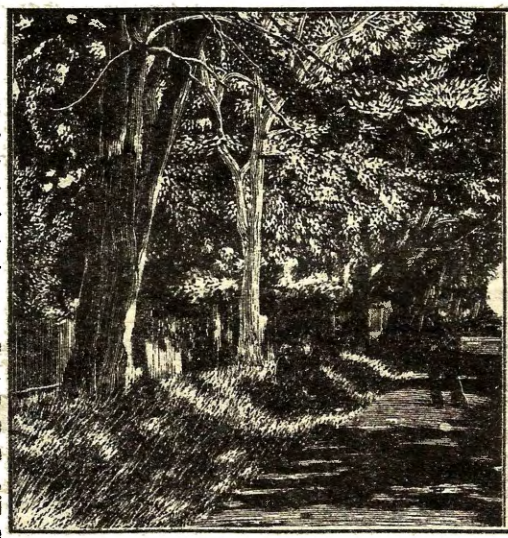

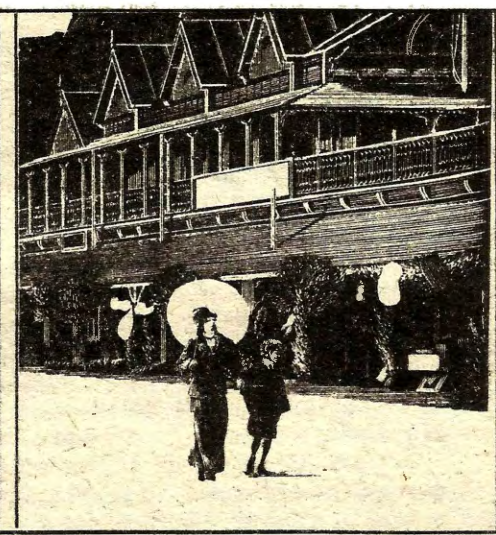

În noaptea aceea, după ce au batjocorit-o, Alice a venit la mine: întotdeauna am susținut că n-ar fi trebuit să facă asta.

N-am putut s-o privesc: o iubeam și o uram în același timp.

M-a întrebat o grămadă de lucruri, dacă o mai iubesc și alte chestii de acest gen. Apoi a plîns și a continuat să tot vorbească.

Eu cred că o femeie, și mai ales după ce a fost violată, ar trebui să vorbească mai puțin. Fiecare vorbă a ei îmi pîrjolea și otrăvea parcă sufletul. M-a implorat și a trebuit să-i promit că ne vom căsători.

N-ar fi trebuit să fac asta.

*

S-a potrivit ca-n ziua în care l-au tăiat să fiu și eu de față. Într-adevăr, copacul plîngea.

Firește, ei nu și-au dat seama că este un arbore aparte. Dar eu știam. Și era singurul.

Mi-ar fi plăcut să pot împiedica această nouă crimă, cum altfel poți califica un astfel de act barbar? Însă oamenii sînt impasibili, majoritatea lor nu vor putea diferența niciodată un plop de celălalt. De ce ar fi fost acela altfel?

Ar fi trebuit doar să-i asculte cu atenție foșnetul: un tremur delicat al frunzelor, cînd nu adia nici o boare de vînt. Un tremur diafan, aproape adolescentin. Și-apoi, lacrimile... Acele lacrimi zilnice ce se adunau încet în colțul fiecărei frunze, îngreunînd-o, pe urmă căzînd. Le-am gustat și erau sărate.

Cum să înțeleagă adevărul?

I-aș fi întrebat: De ce credeți că frunzele foșnesc cînd ramurile celorlalți plopi zac într-o desăvîrșită nemișcare?

Sau: Uitați-vă la picăturile acelea de apă care cad din cînd în cînd . Nu-s oare lacrimi?

Pînă și pămîntul era albicios împrejur. De sarea lacrimilor.

*

Cînd am încercat să le explic, cei doi muncitori m-au privit uluiți:

– Domnule, îmi spuse cel pirpiriu, plopii *trebuie* tăiați. Nu există excepții.

– Orice împotrivire e o încălcare a deciziei consiliului local, adăugă celălalt.

N-am fost în stare să mă mai opun. Cum să le spun că el este, de fapt, ea?

Așa că l-au ancorat cu funii și l-au tăiat. A căzut ca un uriaș învins, zguduind pămîntul și se pare că pînă și ei i-au deslușit suspinele tainice, îmbibate de durere. Dar nu le-a păsat nici atunci; i-au curățat trunchiul, tăindu-l în bucăți lungi de doi metri.

Cînd le-am spus că *l-aș cumpăra,* s-au distrat copios pe seama mea:

– Dă-ne ceva de băut și ți-l dăm pe gratis! Oricum sînt prea mulți și habar n-avem ce se face cu ei.

*

Așa l-am obținut. Mă gîndeam că, dacă lemnul este bun, mi-aș putea comanda ceva din el: un scrin, sau măcar un birou. Căci plopul acela avea pentru mine o semnificație aparte, o valoare sentimentală: în groapa pe care au săpat-o soldații pentru a-l planta am îngropat-o pe Alice după ce am ucis-o, chiar în noaptea în care a fost violată. Și asta pentru că am iubit-o prea mult.

Privind deci acel copac, zilnic, cînd intram sau ieșeam din imobil, era ca și cum tînăra aceea, nefericită, dar din cale-afară de frumoasă, ar fi continuat să trăiască. Nu m-aș fi gîndit nici o clipă că în curînd din lemnul acelui plop mi se va meșteri sicriul.

Dar cu asta începe deja *o altă poveste,* o fascinantă și tulburătoare poveste de dragoste în care, după treizeci de ani, eu și Alice...

Dicționarul muzicii cu oarecare teme SF

Byrne, David:
„In the Future", de pe coloana sonoră a filmului „Civil Wars" este un scenariu discutabil al viitorului.

Camel:
O mulțime de piese fantasy pe diferite albume, mai ales pe „Mirage". „Moonmadness" conține piesa instrumentală „Lunar Sea", albumul „I Can See Your House From Here" conține o altă piesă instrumentală, „Snow Goose".
Vezi și „Echoes" de pe „Breathless".

Candlemass:
O trupă europeană (suedeză) de heavy metal - un heavy doom metal destul de lent cu teme fantasy. LP-urile includ „Epicus Doomicus Metallicus", „Nightfall", „Ancient Dreams" și „Tales of Creation". Ultima sugerează unele personaje ale lui Michael Moorcock, mai ales Corum.

Captain Beefheart:
„Big Eyed Beans from Venus" și „The Floppy Boot Stomp". Ultima este povestea unui fermier care cheamă din întîmplare diavolul în timpul unei petreceri.

Captain Beyond:
„Astral Lady", „Voyagers From Distant Planets", etc.

Caravan:
„Cthulhu" de pe „Girls Who Grow Plump in the Night".

Cassandra Complex:
Albumul lor „Satan, Bugs Bunny and Me..." conține „E*O*D", o piesă pe tema Cthulhu. Albumul „Cyberpunx" cuprinde unele piese cu viziune neagră asupra viitorului, de tip cyberpunk, de exemplu „Nightfall (over the EC)".

Caswell and Carnahan:
Piesa „Borderlands" povestește călătoria unui bărbat înapoi în timp pentru a-și întîlni iubita, trebuind însă să se reîntoarcă.

Cheap Trick:
„Dream Police" (piesa titlu).

Chicago:
Ultima parte din Chicago III este o suită numită „Elegy", despre moartea ecologică și războiul final.
Unele comentarii din partea lui Ed Eastridge:
Întreaga față a albumului este intitulată Elegy. Principalul componist este James Pankow (trombon). Se referă la oamenii care se ucid unii pe alții în numele progresului. O altă piesă de pe acest album, în același stil, este „Mother". Elegy este împărțită în cinci, și anume:
„When All the Laughter Dies in Sorrow" (un mic poem)
„Canon" (un cuartet interesant și sensibil)
„Once Upon a Time" (O baladă Jazz la flaut și trombon)
„Progress" (Disonant and deranjant. Folosește sunete înregistrate cu picamerele, trafic, etc. Cea mai interesantă este folosirea toaletei...)
„The Approaching Storm" (Jazz obișnuit, în genul „cool" de la mijlocul anilor '60)
„Man vs Man=The End" (O piesă cu 12 tonuri, cu siguranță nu de tipul „normal" Chicago)
Oricum, este o piesă bună. Melodiile sînt coerente, tranziția este lentă și subtilă.

Clannad:
New-age Celtic-folk; multe piese despre druizi, Stonehenge, lucruri din astea.

Clash, the:
Un grup simpatic orientat mai mult spre Prezent, avînd însă și cîteva melodii despre viitor.
„Groovy Times" (de pe „Blak Market Clash") se referă la un stat fascist, izolat prin garduri de sîrmă ghimpată în interiorul unui stadion de fotbal.
„London Calling" (de pe LP-ul cu același nume) povestește despre apocalips, o posibilitate tratată cam ambivalent.
„Atom Tan" (de pe „Combat Rock") reia tema apocalipsului dintr-un unghi Beat- Marxist.

Clark, Anne:
Pe albumul ei, „Chaning Places", „Sleeper in Metropolis" atacă problema pierderii contactului interuman într-o lume viitoare; „Poem for a Nuclear Romance" povestește întîmplările unor îndrăgostiți într-un război nuclear.

Clouds:
Un cvartet pop australian. Are o piesă numită „Fox's Wedding" inspirată de o poveste japoneză. Albumul lor de debut, „Penny Century", este intitulat după persoanjul lui Gilbert și Jaime Hernandez din banda desenată „Love and Rockets".

Colourbox:
Piesa „Colourbox" de pe LP-ul intitulat „Just Give em Whiskey" are citate din „Prisoner", „2001" și „West Worlds".

Concrete Blonde:
Albumul „Bloodletting" conține „The Vampire Song" care seamănă cu subiectul romanelor cu vampiri ale lui Anne Rice.

Costello, Elvis:
„Tkyo Storm Warning" de pe „Blood and Chocolate"; menționează scenele ieftine din unele filme horror/sf japoneze.
„Waiting for the End of the World" de pe „My Aim Is True" și „Night Rally" (despre un guvern fascist/totalitarist), „Hurry Down Doomsday (the Bugs Are Taking Over)" de pe „Mighty Like a Rose". „Satellite" de pe albumul „Spike" se bazează pe ideile din „Radoi Free Albemuth" de Philip K. Dick.

Crack the Sky:
„Robots for Ronnie" de pe „Crack the Sky" (nu referitor la Ronnie Reagan, dar ușor de adaptat!)
„Invaders from Mars" de pe „Animal Notes" (marțienii vin după eroul nostru, dar lui nu-i pasă, poate și pentru că e mai bine acolo!). „Nuclear Apathy" de pe „Safety in Numbers" discută cum vede situația terestră cei de pe lună.

VA URMA
Traducere de Mihai Samoilă

Jean-Lorin STERIAN
Statistică

Bătrînul privea cu mulțumire coloana de cifre din fața ochilor, scoțînd ușoare exclamații în dreptul fiecărui număr. 17 miliarde de Ish, 10 miliarde de Melhad - destul pentru o planetă atît de mică, 62 de miliarde pe Adzib, își freca mîinile satisfăcut, 11,5 miliarde de Sudkis, încă 9 miliarde pe Zbata, bunicel, 22 miliarde pe Ule', pe Terra... stop, ce-i asta? Ce înseamnă zero?

– Uriel, vino repede, încoace, strigă plin de mînie.

– Ce s-a întîmplat? rosti temător cel venit.

– Ce-i cu porcăria asta de pe Terra? Este singura planetă pe care nu avem nici un credincios. Pînă și pe Jeltrid, care are doar 500.000 de locuitori, avem aproape jumătate, iar pe Terra, nimeni? Cum îți explici acest lucru?

– Cred că este o greșeală, se bîlbîi Uriel. Sigur e o eroare care se va remedia. O să trimit imediat pe cineva acolo.

– Cred că Isus, se bîlbîi din nou Iriel.

– Ia nu mai crede atît. Trimite-l pe Isus și transmite-i că am să-i verific personal rezultatele.

*

Creștinism-religie bazată pe învățăturile lui Isus Cristos și credința că este fiul lui Dumnezeu trimis pe pămînt. 8 miliarde de aderenți.

Dicționarul BBC din 2413 D.C.

Valentina ROBU
VÎNTUL

Privelişte dezolantă.
Iarbă pîrlită, rămăşiţe de pomi... arătîndu-şi scheletice trunchiuri, obiecte ce mişcă rănite la atingerea mea.
O carte se zbate cu foile rupte.
Mă aplec să citesc... rugăciuni.
Mi-e dor să aud cuvinte rostite... dar eu nu le pot face decît să şuier...
Las cartea să moară în linişte.
Alunec prin globul negru şi încerc să ajung... unde e „viaţă".
Alerg.
Nimic nu mă opreşte în drum... doar obiecte străine, părăsite, ce mişcă rănite sub atingerea mea.
Cerul vrea să fie albastru... un soare bolnav se ascunde în ceaţă... nori nu mai sînt.
În zare se văd temelii şi case.
Ocolesc ruine obosite, căzute... trec prin uşi sau geamuri deschise.
Le privesc cum urlă spre „cer" dezolarea...
Îşi strigă stăpînii? Sau îl strigă pe EL?
Mă lovesc de o uşă închisă.
Se aud paşi tîrşîiţi. Broasca neunsă scîrţîie mişcată de mîini nevăzute.
În prag îmi surîde o bătrînă. Ştia că sînt eu!
Mă conduce spre camera prost luminată.
Doar televizorul e aprins. Imagini neclare, vocea anunţă ce ştiam deja.
Accident de centrală. Reactor explodat. Radiaţii.
Efecte necunoscute.
Afară se aude un zgomot. Maşină... da, camion.
Doi oameni îndreaptă spre pămînt aparate ciudate.
Care pîrîie.
Privesc, dînd din cap, spre casa bătrînei... Nu ştiu de mine.
Stau... le zîmbesc şi îi strig, arunc obiecte bolnave în ei.
Nu văd... nu ştiu.
Sînt aici, condamnat la fel ca bătrîna, la fel ca mulţi...
Alunec prin globul negru, agăţ scheletice trunchiuri, şuier cuvinte şterse... şi mor în cîmpii.

DEBUT

De la Nexialism la Știința Complexității

Numeroase studii și cercetări efectuate de pe sol sau din spațiu, au ajuns la aceeași concluzie privitoare la situația critică în care se găsește azi Planeta Pământ. Criza ecologică, dublată de o puternică instabilitate economică, și toate acestea pe fundalul unei accentuate crize spirituale, a lipsei de ideal, creionează apropierea unui punct critic în evoluția omenirii. Speculat de fataliști, care în numele apocalipsei (confundată cu sfîrșitul lumii), îndeamnă la resemnare sau trăire exacerbată în ritmuri satanice, (căci tot nu mai este nimic de făcut sau de pierdut), sau ignorat de sceptici, ca fiind o problemă ce nu poate fi soluționată de nimeni (și deci orice efort ar fi inutil), acest sfîrșit de mileniu poate fi considerat particular și deosebit.

În fond se duce o luptă acerbă în interiorul fiecăruia. O lupta cu propriul orgoliu, cu neputința sau - mai grav - cu nedorința de a ști și de a fi responsabil pentru propria viață. La adăpostul așa-zisului normal uman, totul se înrăutățește zilnic, pentru că nimeni nu schițează nici o luare de atitudine

"E uman. Adică, are preferințe și antipatii. Se enervează, e iute la mînie, face greșeli, deși pretinde că e infallibil. Arde de nerăbdare să ajungă director. Cînd nava se va reîntoarce pe Pamînt se va face mult caz de șeful expediției. Fiecare din noi are cîte ceva din Kent[1]. Da, e un om..." (pag.189)

Puțini sînt cei care văd în poziția de conducător RESPONSABILITATEA de a conduce destinele altora. Poziția pare a fi confundată doar cu una de onoare, de privilegiu, ca și cînd, încă dinainte de a se înfăptui misiunea, se cuvin laudele. Se pleacă fals, de la o ipoteză: *conducătorul trebuie venerat!* și nu, cum ar fi normal, de la faptul că acestă venerare este o consecință a efectului reușitei, a bucuriei tuturor de a fi atins țelul propus, sub acea conducere. Și de cîte ori ne uităm în istorie, vedem că nu s-a schimbat mare lucru în comportarea oamenilor față de acest subiect. Întotdeauna au fost unii pregătiți pentru a înțelege momentul care vine, au strigat în gura mare, dar nimeni nu i-a ascultat. Sau poate că nu au fost ascultați pentru că nu au fost în stare să-și prezinte pe înțelesul tuturor propunerea. Poate că o atare schimbare nu poate fi impusă din exterior, prin forță, chiar și prin cea a argumentelor logice. Poate vina nu a fost a celor ce nu au ascultat, ci a celor care, deși au înțeles, nu au știut cum să comunice, au desconsiderat legile universale ale socialului, ale întregului, care nu se lasă modificat oricum. La rîndul lor, au decupat problema de context. Un cunoscător al Complexității, al gîndirii nexialiste schițată de A.E. van VOGT în SF-ul *Odiseea navei "Space Beagle"* ar fi acționat, într-un moment de criză, într-un alt mod. Și asta pentru că ar fi înțeles, prin însăși educația primită și auto-aplicată că

"... în actuala situație, (cea de criză n.a.), *trebuia să se țină seama de părerile și speranțele oamenilor. Unii dintre ei nu puteau fi clintiți din convingerile lor decît cu ajutorul faptelor. Dacă realitatea îi va sili să-și schimbe ideile, atunci - numai atunci - vor fi pregătiți sufletește să accepte soluții mai drastice... Nu era de ajuns să știi multe ca să ai dreptate. Oamenii trebuiau convinși cu argumente. Cîteodată era nevoie de prea mult timp pentru a-i convinge. Alteori nu puteau fi convinși cu nici un chip. Civilizații întregi se prăbușiseră, bătălii fuseseră pierdute, nave fuseseră distruse din pricină că omul sau grupul de oameni care dețineau ideile salvatoare refuzaseră să-și piardă timpul pentru a-și convinge semenii." (pag.159)*

Să fie acesta destinul tragic al ființei numită Om, de a nu învăța niciodată din greșelile trecutului? Sau este o eroare remediabilă, generată de o

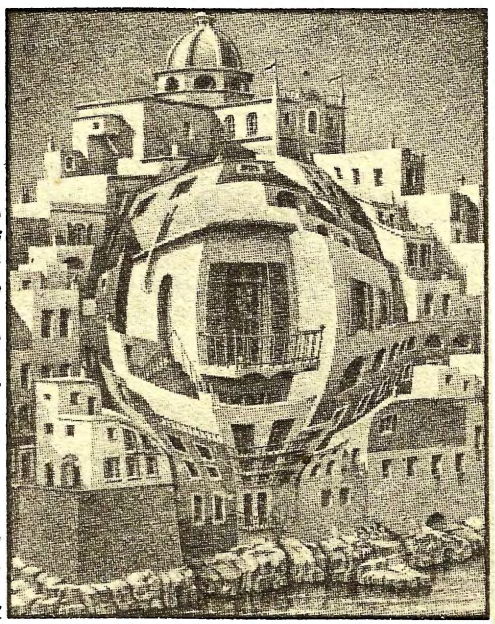

nepercepere și, în consecință, de o neînțelegere a însăși scopului existenței, perpetuat prin mecanisme neadecvate de educare, de învățare. În orice caz, personal sînt optimist în acest sens, căci, numeroase afirmații specifice filosofiei sau abordate în viziuni metafizice, considerate pînă nu demult subiective, încep să fie azi măsurate și evaluate cantitativ, prin metode riguroase, specifice științei. Omul începe să se cunoască din

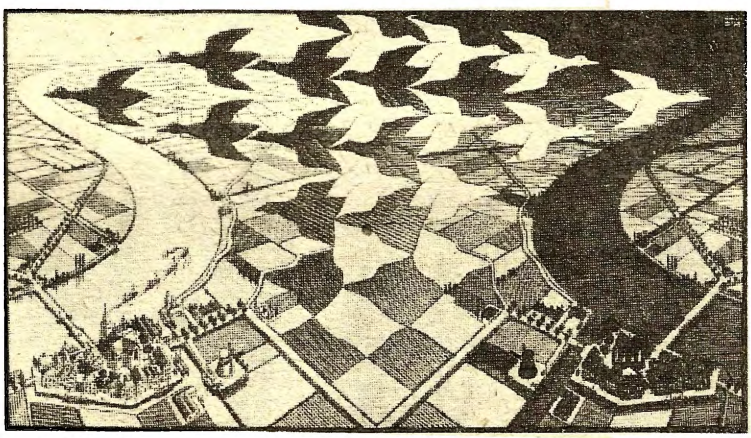

ce în ce mai profund atît ca anatomie (tomografii computerizate, identificarea traseelor de acupunctură cu trasori radioactivi, hartă genetică completă - rezultat al vastului program de cercetare Genom, etc) cît și ca fiziologie. Înțelegerea mai exactă a funcționării sistemului nervos, modelat prin calculatoarele neurale, cu memorii asociative și filtre adaptative, cu procesare paralelă, permite definirea unor necesități legice care condiționează o dezvoltare "normală" a creierului și Minții.

Începem să putem transmite pe cale rațională, cu evaluări cantitative, observații cu caracter universal, care nu îngrădesc particularul, liberul arbitru, personalitatea, ci, din contră, îi asigură accesul spre nelimitat, prin acordarea cu ceea ce s-ar numi unica și universala Lege. Putem comunica și altora, pe cale rațională, ceea ce filosofia orientală enunța de mult într-o manieră descriptivă, așa cum eroul din cartea lui van VOGT, Grosvenor, absolvent al unei Instituții de învățămînt nexialist o face, într-o comunicare telepatică cu o civilizație extraterestră scufundată într-o realitate virtuală, coerentă dar iluzorie:

"Trăiți într-un univers, despre care nu știți nimic altceva decît ceea ce vă sugerează imaginile sub care vi se înfățișează. Dar imaginile acestea nu sînt Universul însuși... Ele nu vă arată Universul în totalitatea lui. Există multe lucruri pe care nu le puteți percepe direct, neavînd simțurile necesare. În interiorul Universului există o ordine. Iar dacă ordinea imaginilor din voi nu este aceeași ca ordinea din Univers, înseamnă că vă amăgiți..." (pag.109)

Realitatea Universului și coerența unor Realități virtuale inventate, sînt doi atractori diametrali opuși, pentru cunoaștere. Căci sîntem conștienți de faptul că operăm cu modele simplificate, că orice noțiune nu este decît parțial adevărată, că un cuvînt este doar o etichetă pusă unui lucru și care nu are acoperirea lucrului în sine. Și acestea nu fac decît să sugereze limita părerii noastre despre Realitate. Atîta timp cît sîntem conștienți de acest fapt totul pare să fie bine, căci creierul are capacitatea de a căuta, de a șlefui noțiunile primare, de a renunța la unele noțiuni învechite, așa cum se renunță la orice sculă depășită. Dar, atunci cînd ne "îndrăgostim" de imagines creată, de model, de fapt ne îndrăgostim de o secvență dintr-un film al propriei noastre evoluții, iar acest lucru devine poate cea mai concretă expresie a suficienței și limitării.

Cunoașterea din ce în ce mai complexă a structurii și funcționării materiei cenușii, face posibilă cuantificarea afirmațiilor de mai sus. Începem să putem măsura efectele în timp ale micilor greșeli de zi cu zi, căci înțelegem că sistemul neuronal este un sistem cu autoorganizare, care se structurează sub "presiunea" gîndurilor și a dorințelor, autoconstruindu-se. Și, dacă față de cei din jur încă nu sîntem întotdeauna sensibili la suferințele sau la destinul lor, măcar cu noi înșine am putea fi atenți. Căci, dacă o acțiune neglijentă sau care nu respectă anumite reguli conduce, într-o operație de prelucrare tehnologică la un rebut, (de cele mai multe ori cu consecințe locale și remediabile), o abordare în aceeași manieră a educației și auto-educației, ar putea conduce la ceva mult mai grav. Rebutul am putea fi noi înșine, și aceasta cu implicații pe termen lung și probabil cu caracter ireversibil.

- va urma-

Florin MUNTEANU

[1] *numele celui care a luptat pentru a fi ales comandant pe nava Space Beagle.*

Fani și fanzine

0 povestiri de calmat oligofrenii fanzin (?) al lui J.L. Sterian, membru al cenaclului Andromeda din Constanța;

Planetar SF, nr.6, noiembrie '95 conține proze de *Traian Bădulescu, Victor Toroș, Damon Knight, Dan Teodorescu și poezii de Ioana Coman.* Ilustrații de Mihai Ionescu

SFera nr.2 ianuarie-februarie '96 conține proze de Marian Coman, Mircea Cărbunaru, Andrei Maslaev, Cristian Robu. Ilustrații de Marian Coman și Roberto Tănăsache.

SF-iștii din Brăila au găsit o modalitate interesantă de a-și multiplica fanzinul: cu sprijinul Casei de Editură Quercus, fanzinul a devenit supliment al cotidianului local *„LOCALUL"*. Le dorim în continuare succes și sperăm să apară lunar, așa cum și-au propus.
În fotografie o parte din SFera: *Lulu, Ana, Silviu, Alina, Mary, Mircea, Carmen, Dodo, Lucian, Andrei, Cătălin și Nicu.* (MODERN ART '95)

EDITURA MILITARĂ ATACĂ SF-UL

1. REMY CHAUVIN - *NOUL GOLEM, 95 de pagini, 2500 de lei*
2. JOHN BRUNER - *INFINITIVUL DE LA GO, 207 pagini, 3800 de lei.*

Cartea ce deschide colecția de SF este o nuvelă hard, ce privește dintr-o altă perspectivă – *a calculatoarelor neuronale* – mitul Golemului. *(Ar fi fost excelent dacă s-ar fi inclus și un studiu științific.)* Romanul lui Brunner tratează clasica temă a teleportărilor, în același ritm trepidant și captivant cu care ne-am obișnuit deja.

SCIENCE - FICTION
LEVIATANUL TERESTRU

autor : Michael Moorcock
pag. 180 ; preț : 3800 lei

O extraordinară incursiune într-un univers paralel, în care cursul istoriei este total schimbat.
Mari personalități ale istoriei au un destin diferit.
Aventurile căpitanului Oswald Bastable ce se confruntă cu o multitudine de alternative ale viitorului, pentru a-și înțelege propriul destin.

Comandați chiar ACUM pe adresa :
ALDO PRESS, c.p. 76 - 161, București 77450
Editura suportă cheltuielile de expediție.
Plata se face ramburs la primirea coletului prin poștă.

* Isabela ION (tel. 01/3129945) - caută JSF numerele: 9, 14, 17, 28, 30-33, 38, 39, 43, 44, 47, 54, 59, 65, 95, 124, 125, 127. Oferă alte exemplare JSF la schimb sau bani.
* Cătălin RUSSEN str. M. Kogălniceanu, bl. L 11, ap. 86, Roșiorii de Vede, Teleorman, tel 047-460060 cumpără CPSF 467, 493, 494, 503, 525; JSF 36, 40, 138-140, 149, 151, 152 și cărțile "Fundația și Pământul" de I. Asimov, "Noaptea vrăjitoarelor" de K. Kurtz, " Star Trek - „Jumalele" 5, 7, 8, 9" de A. D. Foster. Oferă/vinde CPSF 469, 470 și JSF 101, 103, 118, 124-125, 143, 144, 148.
*Gabriel Munteanu (056/124498) - caută JSF 125, Frank Herbert - Efectul Lazăr, K. Kurtz - Noaptea Vrăjitoarelor, I. Asimov - Eu, robotul.